

A Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár 2015. évi beszámolója

6720 Szeged, Dóm tér 1-4.

Palánkainé Sebők Zsuzsanna
igazgató

Szeged, 2016. február 12.

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	2
I. A 2015. évi szakpolitikai célokhoz kapcsolódó programok bemutatása.....	3
II. Szervezeti kérdések:.....	8
III. Szakmai működés.....	10
1) Alapító okiratban megfogalmazott feladatok teljesülése.....	10
2) Épületeink külső, belső állapota	12
3) Megvalósult infrastrukturális fejlesztések, pályázatok, felújítási feladatok.....	13
3.1 Jelentősebb eszközbeszerzések:.....	14
3.2 Pályázatok, projektek	14
4) A menedzsment és a minőségirányítási tevékenységek megvalósulása 2015-ben....	21
5) Elektronikus könyvtár – digitalizálási tevékenységek megvalósulása	24
6) Innovatív megoldások, újítások.....	26
7) Megyei könyvtár területi feladatellátása.....	29
7.1 Kötelezpéldány szolgáltatás	29
7.2 ODR tevékenység	29
7.3 Területi ellátó munka	29
7.4 A kistelepülési könyvtári ellátás megszervezése	30
7.5 Nemzetiségi könyvtári ellátás	31
7.6 Statisztikai adatszolgáltatás.....	31
8) Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük.....	31
8.1 Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása:.....	31
8.2 Létszám és bérghdálkodás.....	32
9) Partnerség és önkéntesség	32
10) Mutatók.....	34
11) Jövőkép, Küldetésnyilatkozat.....	43

Bevezetés

„A jövő könyvtárában már nem lesznek nyitvatartási órák, szünnapok vagy tatarozás – a jövő könyvtára mindig nyitva lesz. A jövő könyvtárában ismeretlenek lesznek a katalóguskártyák, a mogorva könyvtárosok és a hosszú, méla könyvlesben eltelt gyötrelmes órák. A jövő könyvtárában másodpercekben mérik majd az időt. Sőt: nem veszik ki az orrom elől az áhított könyvet, nem kell órákat buszoznom egyik könyvtártól a másikig, nem kell sorban állnom, hogy leadjam cédulámat, és sorolhatnám még – de a legjobban az tetszik nekem, hogy a jövő könyvtára ott van az íróasztalomon.” (Komáromy Gábor)

"A jövő könyvtárában lennie kell egy csendes teremnek az olvasáshoz, de egy olyan teremnek is, ahol elérhetőek az új kommunikációs eszközök, ahol beszélgethetünk, véleményt cserélhetünk" a személyzettel és a többi felhasználóval" (Reinhard Ehgartner, osztrák könyvtárvezető).

Mindkét idézet a könyvtárak jövőképét vizionálja, az első kicsit futurisztikus, a második emberközelibb, ahol a technikai fejlődés az emberek közötti kapcsolat erősítését szolgálja. Természetesen nekünk, könyvtárosoknak, az utóbbi a fontos cél. Az intézményünk 2016-2020 közötti Stratégiai Terve ezen alapgondolat mentén készült.

Könyvtárunk tevékenységét az előző években is, és a jövőben is az írott és a nyomtatott dokumentumokra épülő szolgáltatások minőségi fejlesztése, a technikai újítások bevezetése mellett a régi gyűjteményünk megőrzése, feltárása és megismertetése jellemezte.

Az elmúlt évből két – a könyvtár számára kiemelkedően fontos, és a fenti gondolatokat alátámasztó - eseményt emelnék ki.

Az év elején megkezdődött a **CAF alapú minőségbiztosítási rendszer bevezetése**, az intézmény önértékelése a KKÉK szempontjai alapján. A minőség melletti teljes elkötelezettségünk erősítése, a szolgáltatásaink minőségi javítása, az eredményeink bemutatása mellett a szervezeti kultúránk fejlesztésének irányát is meghatározzuk.

2015. december 19-én nagy megtiszteltetés érte könyvtárunkat: ünnepélyes keretek között átvehettük a **Magyar Örökség Díjat**, amellyel az alapítványi gyűjteményünk megőrzése, tudatos fejlesztése és a nagyközönséggel való megismertetése területén végzett több évtizedes munkánkat ismerték el.

A díj „azon magyar személyeknek, intézményeknek és csoportoknak adható..., akik és amelyek tevékenységükkel hozzájárultak a magyar kultúra, gazdaság, sport, tudomány, azaz a magyar társadalom erkölcsi, szellemi felemeléséhez.”

Büszkék vagyunk arra, hogy a neves szakemberekből álló bírálóbizottság méltónak találta intézményünket és az itt folyó szakmai munkát a díjazásra, és e kitüntető cím arra ösztönöz bennünket, hogy folytassuk azt a hagyományos értékeinket megőrző és egyben az új kor kihívásaira is nyitott tevékenységet, ami eddig is jellemezte bennünket.

I. A 2015. évi szakpolitikai célokhoz kapcsolódó programok bemutatása

A kulturális *alapellátás* fogalmának megismerése – a „kulturális alapellátás” fogalmának bevezetése céljából, mint megyei könyvtárnak:

- Fontos, hogy a határon innen és túl élő magyarok is egyformán elérjék a nap 24 órájában a könyvtárban fellelhető magyar örökség szempontjából fontos gyűjteményegységeket, hogy megismerhessék a helyi értékeket. Ennek érdekében digitalizáljuk az állományrészeket, és hozzáférhetővé tesszük online módon.
- Megyei könyvtárként alapfeladatunk a megye könyvtáraival a folyamatos kapcsolattartás és tanácsadás. Ennek a tanácsadásnak fontos része, hogy segítsük a kistélepüléseken dolgozó könyvtárosok közösségteremtő munkáját. Ezt a célt szolgálják a megyei könyvtár által a kistélepülésekre szervezett közösségi programok is (pld. KönyvtárMozi).

A kultúra szerepének újrapozícionálása mellett – további fontos cél, hogy minden magyar polgár anyagi feltételektől függetlenül hasonló eséllyel hozzá tudjon jutni a kulturális javakhoz.

A kulturális *közösségfejlesztés*, a *közösségi innováció*, a *közösségi tervezés* érdekében:

- A megyei könyvtár szakmai tanácsadással vesz részt, továbbá a helyi társadalom és gazdaság fejlődéséért, és az életminőség színvonalának emeléséért szervezett programokat szervez.
- Igyekszünk teret és nyilvánosságot biztosítani az előremutató helyi kezdeményezéseknek, valamint – amennyiben lehetőségünk van pl. a KSZR rendszer keretein belül – anyagilag is támogatjuk ezeket.
- Elsősorban a KSZR rendszer keretein belül tudjuk biztosítani és anyagilag is támogatni a kistélepülések infrastruktúrájának korszerűsítését, valamint a közösségi programok megvalósítását. Amennyiben lehetőségünk adódik nagyobb pályázatok keretén belül konzorciumban is támogatjuk a nagyobb városi könyvtárakat.(EU-s pályázatok, NKA Összefogás pályázat)

Könyvtáraink a kitűzött célok és irányok mentén tevőlegesen, nagy gyakorlattal és tapasztalattal építik a hasonló alap gondolatú tevékenységüket. Ez idáig is folyamatos cél volt számukra, hogy elérhetőek legyenek szolgáltatásaik, melyek értéket közvetítenek és közvetítettek. Pillért jelent és nagy támaszt az alap gondolat, amely támogatja azon tevékenységeket, amelyek „*más*” településeken is hozzáférhetővé kívánják tenni a *különböző intézménytípusok programjait az ott élők számára*. A megyei hálózati munkánk egy részében ezzel a gondolatisággal igyekeztünk szolgáltatásaink egy tevőleges részét feltölteni.

A kulturális alapellátás céljai közt a *gyermekek műveltség és kultúra iránti fogékonyságának felkeltése és fenntartása* kiemelt feladat, mely megyei könyvtárként eddig is fontos tevékenység volt és marad. Módszertani képzéseinken szakembereink jó gyakorlatként adták át a tudásmegosztás zászlaja alatt a megszerzett ismereteket, a módszertani tudásuk tárházát, a kistélepülésen tevékenykedő munkatársaknak, hogy lehetőségük legyen a kulturális érdeklődés fenntartására megújult tudásuk által is.

Az iskolarendszeren kívüli oktatás és az oktatásban elsajátított tudás kiegészítésére az eddigi TÁMOP pályázatainkban minőségi foglalkozások sorozatai születtek, melyeket folyamatosan bővítünk.

A felnőtt polgárok aktivizálására a digitális írástudásuk segítése, oktatása mellett, kialakítottuk azokat a lehetőségeket, hogy az azonos érdeklődésű emberek egymásra találjanak. Segítettük őket a megjelölt témában egy előadó, vagy kiállítási lehetőség által is, melyhez megfelelő környezetet és megfelelő technikai háttérrel biztosítottunk. Így válhatott a közös tevékenység értéket létrehozó kulturális közzé, mely jelentőssé válhat a jövőben a helyi kultúra egy részének kibontakoztatásában. A különböző érdeklődésű csoportokat a könyvtáros felkészülten segítette szervező munkájával vagy esetlegesen tacit tudásával is támogatta.

A nyilvános könyvtár egyik alapfeladata az 1997. évi CXL. törvény értelmében a „kulturális, közösségi és egyéb könyvtári programokat szervezése”, melynek megvalósítása a könyvtári olvasószolgálat feladatai közé is tartozik. Színvonalas és értékorientált közösségi programok szervezésével (kulturális műsorok, rendezvények, kiállítások szervezésével) aktívan részt vettünk Szeged város és Csongrád megye kulturális közösségfejlesztésében, a helyi kultúra hagyományainak ápolásában.

Bízunk benne (és a szociológiai kutatások is ezt támasztják alá), hogy a közösségfejlesztési munka eredménye nemcsak a közösségre hat, hanem közvetve a közjót is gyarapítja, javítja a helyi életminőséget, csökkenti a társadalmi hiányosságokat és fejleszti a társadalmat. Ennek érdekében számos térítésmentesen látogatható programot kínáltunk 2015-ben is, esélyegyenlőséget biztosítva ezáltal a kulturális lehetőségek iránt érdeklődő nagyközönség minden tagja számára. A könyvtár társadalmi szerepvállalásának erősítésével támogatja az állampolgárok egyéni érvényesülését, társadalmi fejlődését, felzárkózását. A fiókhálózatunk is az év folyamán kiemelten törekedett a 2015-re megfogalmazott szakpolitikai célok megvalósítására, különös tekintettel a kulturális javakhoz való hozzáférés növelésére, a „cselekvő közösségek” támogatására és az előremutató helyi kezdeményezések bátorítására.

„Az igazi csapatmunka kulcsa, hogy képesek vagyunk-e legyőzni azokat a tulajdonságainkat, amelyek gátolják a másokkal való együttműködést, rombolják a közösséget és széthúzást szülnék.”

Patrick Lencioni: Kell egy csapat című könyvének ajánlójából

Az év meghatározó jelentőségű eseményei, rendezvényei

A Somogyi-könyvtár Szeged város és Csongrád megye kulturális életében betöltött szerepe egyre szerteágazóbb. A hagyományos könyvtári feladatok mellett nagy hangsúlyt fektet az irodalmat, az olvasást népszerűsítő rendezvényekre, az ismeretterjesztő, az oktatást segítő előadások szervezésére és ezáltal a könyvtárhasználók és könyvtárhasználat számának növelésére.

Programjaink szervezésénél kiemelten figyelünk a gyermekekre, családokra, az idősebb korosztályra, valamint a helyi közösségekre, civil szervezetekre, klubokra. Változatos és színvonalas irodalmi, képzőművészeti, zenei és ismeretterjesztő programokat szervezünk és

valósítunk meg részükre, melyre nem csak a könyvtár olvasóit, hanem minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Kiemelt rendezvényeink az országos programsorozatokhoz kapcsolódnak: az **Internet Fiesta**, az **Ünnepi Könyvhét** és az **Országos Könyvtári Napok** IKSZ és NKA által támogatott rendezvényei mindig nagyon népszerűek és sikeresek.

- **Zenei Album**

A Zenei Album programot immár 22 éve a Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatja anyagilag. A rendezvény szervezése, a művészek felkérése, az adminisztrációs teendők elvégzése továbbra is a zenei tájékoztatók feladata. Évente **3 alkalommal** szervezzük a Zenei Album sorozatunkat alkalmanként **80-100 fő** részvételével. Az elmúlt évben Goldmark Károlyra emlékeztünk kiállítással és hangversennyel, Johann Strauss és Maros Rudolf emlékestet szerveztünk kiállítással és hangversennyel.

- **Mesés családi délelőttök**

Minden hónap első szombatján olyan családi délelőttre várjuk az óvodásokat, kisiskolásokat és szüleiket, melynek központi témája egy mese vagy mesesorozat. Az interaktivitást és különböző kompetenciák fejlesztését a hozzá kapcsolt feladatokkal és játékokkal érjük el. A kreativitás fejlesztése általában valamilyen alkotás létrehozásával valósul meg. Nem titkolt célunk a rendezvénnyel az olvasásra, a könyvek szeretetére nevelés és az olvasótoborzás. Igyekszünk megszólítani olvasóinkon kívül a város kisgyermekes családait is. A résztvevők száma nagyon ingadozó, függ a témától és a sajtómegjelenéstől egyaránt. 2015-ben **9 rendezvényen 377 látogatónk** volt.

- **Meséről mesére – diafilmvetítés**

Minden csütörtök délután két mesefilmet vetítünk. Célunk ezzel is az olvasásra nevelés, hisz a meséket meghitt, szeretetteljes légkörben, közös élményként hallgathatják a gyerekek és gyakran a szüleik. A diafilmek átmenetet képeznek a mozgófilmek és képeskönyvek között. Igyekszünk a mesék könyves hátterére is felhívni a figyelmet. A résztvevők száma általában 10-20 fő között ingadozik, összesen hozzávetőleg **800 fő**.

Pillanatnyilag nem tudjuk, milyen formában folytathatjuk tovább, mert szerzői jogi kérdések merültek fel a diavetítéssel kapcsolatban. Nagyon sajnálnánk, ha abbamaradna, mert nagyon gyakran jönnek új résztvevők. Könyvtárosok részéről kisebb energia befektetéssel lehet középpontba helyezni a könyvtárt és az olvasást.

- **Internet Fiesta**

2015-ben 16. alkalommal kerül megrendezésre az Internet- és digitális kultúra népszerűsítését szolgáló országos program, melynek célja: az információs társadalomba való beilleszkedés megkönnyítése, az internet gazdag lehetőségeinek bemutatása. Az általunk szervezett **24 programon 330 fő** vett részt.

- **Ünnepi Könyvhét**

A Somogyi-könyvtár 2015-ben már hetedik éve volt fő koordinátora a könyvhét szegedi eseményeinek. Az elmúlt évben 5 napra települtünk ki sátrakkal, színpaddal és játszóligettel az utcára. A könyv szegedi ünnepének központja a Dugonics tér volt, de a városban még több

helyszínen tartottak irodalmi, zenés-táncos, gyermek- és filmes programokat. 2015-ben **12 rendezvényt** szerveztünk a Somogyi-könyvtár központi épületében, melyeken összesen **840 résztvevő** volt jelen. Részletek a szórólapokon és a csoportok beszámolóiban.

- **Könyvkirály olvasásnépszerűsítő játék**

Az Ünnepi Könyvhétől a következő év Ünnepi Könyvhetéig tartó játék, melynek során a résztvevők az általunk ajánlott listából választanak olvasnivalót és feladatlapok segítségével válaszolnak néhány kérdésünkre. 2015-ben összesen **99 fő** vett részt a játékban. 44 gyermeket hívtunk meg június 5-én a Városháza Dísztermébe a Koronázási és Birodalomalapítási ceremóniára.

- **Múzeumok könyvtári éjszakája**

Június 20-án a könyvtár egyébként zárt különgyűjteményei (Vasváry-gyűjtemény, Helyismereti gyűjtemény, Gyorsírászati gyűjtemény, Periodikatár, Eszperantó-gyűjtemény, valamint az Emlékkönyvtár) nyitva tartottak, mindegyikben alkalmi kiállítás és tárlatvezetés várta a látogatókat. A gyermekek játékos foglalkozásokon vehettek részt (Életre kelt Zengő ábécé a **Móra Ferenc** emlékéhez kapcsolódva). A **10 kiállításon** és a hozzájuk kapcsolódó bemutatókon, **játékokon** valamint a **gyermekkönyvtári programokon** ezen az egy éjszakán közel **1.000 látogató** tért be hozzánk.

- **Szünidei játékok, feladatok**

A tavaszi, nyári, őszi, téli szünet idején olyan játékokkal, feladatokkal várjuk az óvodás és iskolás (4-12 éves) gyerekeket, amelyekkel azon kívül, hogy egy-egy mesére, regényre, témára felhívjuk a figyelmet, az iskolások olvasási képességét, szövegértését is fejlesztjük. Egyre nagyobb igény volt az óvodás korosztály bevonására, így már meghatározott feladatok szólnak a kicsiknek, nagyoknak és mindkét korosztály számára. A feladatok egyénileg, esetleg szülői segítséggel oldhatók meg, a gyermekek érdeklődésének és az apró ajándékoknak köszönhetően nagyon népszerű (összesen **1.046 fő** résztvevő **3.459** feladatmegoldás)

Tavaszi szünet: 75 fő 360 feladatmegoldás

Nyári szünet: Birodalomhódító könyvtár-tér-játék. 307 játékos, 1463 feladatmegoldás

Gyermekvilág kincsei olvasónapló. 73 fő, 353 feladat

Mesés kezek. A barátság. Mese és kézműves foglalkozás. 30 fő

Mesés kezek. Tengeri kalandok. Mese és kézműves foglalkozás. 30 fő

Mesés kezek. Széttáncolt cipellők-Mese és kézműves foglalkozás. 20 fő

Mesés kezek. Rozsdalovag. Mese és kézműves foglalkozás. 30 fő

Egyéb vakációs rendezvények: 104 fő

Őszi szünet: 72 fő, 360 feladat

Téli szünet: Hóvarázs - 216 hópehely az ablakba + 89 fő 493 feladat

- **Kulturális Örökségi Napok**

2015. szeptember 19–20-ig gazdag programkínálattal vártuk az érdeklődőket: épületbejáró túra, tárlatvezetés és könyvbemutató az Emlékkönyvtárban, séták a városban változatos tematikával. Ezekon a napokon a **kiállításon** és hozzá kapcsolódó bemutatón, **4 könyvtári bemutatón** valamint **6 tematikus helyismereti sétán** összesen **360 fő** vett részt.

- **Országos Könyvtári Napok**

A könyvtárunk nyertes NKA pályázata idén is lehetőséget biztosított arra, hogy a Csongrád megyei könyvtárak jelentős összeget fordíthassanak a rendezvényeik megvalósítására, előadók, írók-költők meghívására. Az Országos Könyvtári Napok alatt azt szeretnénk megmutatni, hogy milyen sokféle tanulási, tájékozódási, kulturális, szociális lehetőség rejlik a könyvtári találkozásokban. Az akció egyik fő célkitűzése a rendszeres könyvtárhasználók segítségével minél több olyan személy elérése, akik mindennapjaihoz eddig nem tartozott hozzá a könyvtárlátogatás. 2015-ben a Csongrád megyében lebonyolított Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozat alatt **30** település csatlakozott a rendezvénysorozathoz **248** programmal (ezek egy része önerőből lett megvalósítva), melyeken összesen **9.780** résztvevő jelent meg.

- **Képregényfesztivál és kiállítás**

Ez a rendezvény az egyetlen nagy vidéki képregényes megmozdulás az országban, ami alapvető létjogosultságot ad neki. A rendezvényen megjelenő látogatók száma, és az árusítani érkező kiadók beszámolója alapján azt mondhatjuk, hogy nagy az érdeklődés a képregények iránt. Az előadások és beszélgetések mellett idén is alkotás közben figyelhették meg az érdeklődők a meghívott képregényrajzolókat. Sőt, a vállalkozó kedvűek ceruzát ragadva társulhattak az alkotáshoz 2015. november 21-én. A 2015-ös évben **7 előadás, 4 kiállítás, 7 kiadó, 13 alkotó** várta a látogatókat. A fesztivál rekordlátogatottságot döntött az előző évek statisztikáihoz képest - **kb. 1500 fő**

- **Gyermekkönyvhónap**

2015 decemberében az NKA Szépirodalmi kollégiumához benyújtott pályázat (NKA 3808/02605) segítségével szerveztük meg a 2015. évi Csongrád megyei gyermekkönyvhónap rendezvényeit, melynek keretében 20 programot valósítottunk meg, ebből 11-et önerőből.

Kiemelt évforduló volt 2015-ben Dugonics András születésének 275. évfordulója, melyre a Gyűjteményi osztály a „*Dugonics András urnak örök emlékezetére*” című kiállítással emlékezett szeptember 24-től november 11-ig. A kiállítás mellett egy színvonalas **honlapot** készítettünk. Honlapunk elsősorban könyvészeti-bibliográfiai eszközökkel kíván a Dugonics-kutatások segítője lenni. Az életrajz és pályakép vázlatos ismertetése mellett a Somogyi-könyvtárban őrzött példányok egyedi leírásával vesszük számba az író nyomtatásban megjelent munkáit. A címlapokról és a kötetekben található bejegyzésekről készített fotókat is közzétesszük, illetve hivatkozunk a műveket teljes szöveggel közlő online forrásokra.

2015. október 1-jén „*Legyen az olvasás mindenkié*” címmel egynapos konferenciát szerveztünk az olvasóvá neveléssel kapcsolatban. A rendezvényre, mely az SZTE Mentorháló anyagi támogatásával valósult meg, országos szinten publikáló előadókat hívtunk meg: könyvtárost, pedagógust, szociológust, kutatót. A délelőtti plenáris ülés után szekciókban lehetett a résztvevőknek egy-egy témában elmélyülni. A rendezvényre az ország minden részéből érkeztek pedagógusok és könyvtári szakemberek.

A Családi Kihívás Éve, amelynek keretében közös olvasásra, alkotásra hívjuk a családokat, és példamutató olvasásra a szülőket, nagyszülőket. (Ez a programunk áthúzódik 2016-ra is.)

Az év további meghatározó jelentőségű történései

- Elindult a gépi kölcsönzés a Hangoskönyvtárban.
- A fiókhálózaton belül stratégiai jelentőségű Hangoskönyvtár megújult és új technikai eszközöket kapott. Kitelepült a Slow hétvégére, a KÖ7-re és a Karácsonyi vásárban megépített Angyalvárba, valamint bekapcsolódott a bibliamásolásba. Rekreációs hetek indultak a Fiókhálózatban.
- Sikeresen lezárult a Kaméleon olvasójáték
- A Család,- Ifjúság- és Népesedéspolitikai Intézet által kiírt "Családbarát Ország 2015" című pályázat Családbarát Ország a Gyermekéért, a Családokért komponensére beadott " ... és boldogan élnek, míg meg nem halnak" című nyertes pályázat elindult
- Nyári olvasótábort szerveztünk az Északvárosi fiókkönyvtárban
- A Fiatal tehetségek Szegeden sorozat több fiókkönyvtárban is bemutatkozott
- Ez király! címmel a Király-König Péter Zeneiskola növendékei és tanárai koncertet adtak a Petőfi-telepi és az Odesszai fiókkönyvtárban
- A TÁMOP-3.2.13-12/1. jelű „Kulturális intézmények részvétele a tanórán kívüli nevelési feladatok ellátásában”, azaz a 'Könyvtári Krétakör' - oktatást, nevelést támogató tevékenységek a Somogyi-könyvtárban elnevezésű uniós pályázat fenntartása érdekében sikeres foglalkozásokat tartottunk.
- 'Könyv-Tár-Tér - a Somogyi-könyvtár iskolán kívüli oktatást, nevelést támogató tevékenységei' című TÁMOP-3.2.11. uniós pályázat fenntartása érdekében sikeres foglalkozásokat tartottunk
- Nyári vakációs foglalkozásokat szerveztünk városszerte.
- Arany János – Gimesi Dóra: Rózsa és Ibolya című mesejátékát a Szegedi Nemzeti Színház 2015. november 6-tól tűzte műsorára. A bemutatót megelőzően, október hónapban a Somogyi-könyvtár hat fiókkönyvtárában, valamint a Dóm téri Gyermekkönyvtárában kicsik és nagyok a színházi előadás alkotóinak közreműködésével ismerkedhettek a két szerelmes történetével. A könyvtári foglalkozásokon résztvevők közül 100 fő kapott meghívást a Szegedi Nemzeti Színház az előadásának megtekintésére.
- 99 rendezvény megszervezésében segített a megyei hálózati csoport munkatársa az év folyamán melyről részletes beszámoló készült.

II. Szervezeti kérdések:

A könyvtár alapvető szervezeti sémája nem változott, a működést továbbra is a hagyományos osztály, csoport szerkezet keretében végzet feladatellátás biztosítja. Az elmúlt évben a nem szakmai területen megszüntettünk egy munkakört, a telefonközpontos állást. A hozzá rendelt óraszámot átcsoportosítottuk, így 1 fővel növelni tudtuk a műszaki osztály létszámát. A munkakörben megszüntetésére a jelentősen lecsökkent feladatok miatt került sor. A telefonhívásokat a portás kapcsolja a megfelelő mellékre.

A könyvtár engedélyezett létszáma nem változott, jelenleg is 118,25 főt foglalkoztattunk, a szakmai munkatársak száma ebből 90,25 fő, a nem szakmai pedig 28 fő. A nyugdíjazás és a

szülési szabadság igénybe vétele miatt ebben az évben is több új munkatárs kezdte meg szakmai feladatainak ellátását a könyvtárban. 1 fő gyermekvállalás miatt hosszabb időre GYESre illetve GYEDre ment, míg 2 kismama visszatért a munka világába.

A nyugdíjra jogosultak közül 2 fő élt a lehetőséggel. Az intézmény egy esetben kezdeményezte a nyugdíjazást, tekintettel arra, hogy a munkatárs betöltötte a 66. évét. A gyűjteményi osztály vezetője, Szőkefalvi-Nagy Erzsébet távozott így az intézménytől. Az osztály vezetése ideiglenesen az igazgatóhelyettes feladata, 2016-ban belső pályázat keretében keressük a megfelelő szakembert.

2015-ben 2 fő általános közfoglalkoztatott segítette munkánkat. Júliusban 4 diák ismerkedett a munka világával könyvtárunkban. Kulturális közfoglalkoztatottként átlagosan 2 fő dolgozott a könyvtárban 2015. március 1. és 2016. február 29. között.

		2014. tény	2015. terv	2015. évi tény	
Engedélyezett szakmai összlétszám (fő, töredék is lehet)		90,25	90,25	90,25	
Ebből vezető vagy magasabb vezető (fő, töredék is lehet)		5	5	6	
Könyvtáros munkakörben foglalkoztatottak	Könyvtáros szakképesítéssel	<i>összesen</i>	85	86	86
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	84,125	84,125	85,55
	Egyéb	<i>összesen</i>	7	6	6
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	6,125	5,125	5,7
	<i>Mindösszesen</i>	<i>összesen</i>	92	92	92
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	90,25	90,25	90,25
	<i>az Egyébből felsőfokú</i>	<i>összesen</i>	3	3	4
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	3	3	4
Egyéb alkalmazott		28	28	28	
Önkéntesek száma		0	4	4	
Közfoglalkoztatottak száma		6	8	2	
A megyei könyvtár szakember-ellátottsága (könyvtárosok száma/megye lakosságának száma)		0,00021	0,00021	0,00021	

Alapdokumentumok változásai

A minőségbiztosítási rendszer bevezetésének részeként megkezdődött a könyvtár tevékenységét, működését szabályozó dokumentum- és szabályrendszer vizsgálata, átdolgozása.

Az év végére szinte teljesen elkészült az intézmény Stratégiai Terve, amely a következő 4 évre határozza meg a fejlesztendő területeket, a könyvtár fő célkitűzéseit. A külső és belső környezet értékelésén, elemzésén kívül számba vettük az erőforrásainkat és az eddig elért eredményeinket is, amely alapján a következő stratégiai célokat jelöltük ki:

- A könyvtár társadalmi szerepvállalásának erősítése
- Minőségi, korszerű és felhasználó-központú könyvtári szolgáltatások biztosítása
- A Csongrád megyei könyvtárak szakmai koordinálásában betöltött szerepünk erősítése, fejlesztése. A Csongrád megyei KSZR tagjainak egységes rendszerben való működtetése és fejlesztése.
- Szervezet és működésfejlesztés

A Szervezeti és Működési Szabályzatunk fő részét és mellékleteit átdolgoztuk, valamennyi jogszabályi és működési változást bevezettünk. Elkészült és elfogadásra került a teljes körű ügyrend.

A szakmai és gazdasági szabályzatok frissítése folyamatosan történik. A működést meghatározó teljes szabályzatrendszert megvizsgálta a Dokumentum és szabályozó csoport. A hatályos szabályzatok mellett külön listát készített a csoport az átdolgozandó és a hiányzó szabályzatokról.

Ennek alapján intézkedési terv készült a teljes körű szabályzórendszer kialakításáról.

Megkezdődött a működés során használandó mintadokumentumok összegyűjtése és sablonszerű elkészítése.

A Folyamatszabályozó csoport elkészítette az intézmény folyamatleltárát, majd ez alapján elkezdődött az egyes folyamatok leírása. A folyamatleírások, és az ezek alapján készülő folyamatábrák befejezésének határideje 2016. május 31.

A segédkönyvtáros tanfolyam akkreditációs engedélyeztetési eljárása eredményesen zárult intézményünk számára, így 2015. májusában megkaptuk a határozatot a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivataltól a nyilvántartásba vételről. Ennek értelmében 2015-ben meghirdettük a 450 órás, közép-felsőfokú végzettséget adó OKJ-s tanfolyamot.

III. Szakmai működés

1) Alapító okiratban megfogalmazott feladatok teljesülése

A Somogyi-könyvtár alapító okiratában foglaltak szerint a könyvtár alapfeladata Szeged város területének lakosságának könyvtári ellátása, valamint Csongrád megye területén a közkönyvtári munka támogatása. A könyvtár megyei könyvtár, így munkáját az 1997. évi CXL. törvény szabályozza. Így:

a) ellátja a megyei kötelempéldányokkal, a digitalizálással, a gyűjteményét feltáró elektronikus katalógus építésével kapcsolatos feladatokat,

A kötelempéldány szolgáltatás ellenőrzése, a megyei nyomdákval való kapcsolattartás folyamatos. A legtöbb nyomda eljuttatja termékeit. Amennyiben a megyei könyvtár munkatársainak tudomására jut olyan termék, amely nem érkezett be, úgy a munkatársak felveszik a kapcsolatot a nyomdákval.

b) szervezi a területén működő könyvtárak együttműködését,

Csongrád megyében hagyományosan erős módszertani munka a KSZR szolgáltatás beindulásával sem változott, továbbra is törekszünk az önálló könyvtárakkal való szoros együttműködésre, kapcsolattartásra. Igyekszünk folyamatosan tájékozódni a megyei kollegák munkájáról, valamint a rendelkezésünkre álló forrásokkal segíteni munkájukat. Ehhez működtet a megyei könyvtár megyei levelezőlistát, szervez találkozási, továbbképzési lehetőségeket, frissíti a megyei könyvtár honlapján elérhető vonatkozó információkat, valamint a könyvtárosokat tömörítő szakmai egyesületet is támogatja.

c) végzi és szervezi a megye nemzetiséghez tartozó lakosainak könyvtári ellátását,

A korábban a megyei önkormányzat fenntartásában külön könyvtárként funkcionáló Nemzetiségi Könyvtár 2007-ben beépült a Somogyi-könyvtár állományába. Azóta a megyei könyvtárban fejlesztik és építik tovább az állományt a könyvtár munkatársai. Ehhez kapcsolódóan programokat, előadásokat szervez a megye lakosainak.

Állománygyarapításkor külön figyelünk a könyvtárellátási rendszeren belül azon településekre, ahol jelentősebb számú nemzetiség él, a megye földrajzi adottságaiból eredően román, szerb és cigány, valamint politikatörténeti okokból szlovák.

d) a települési könyvtárak tevékenységét segítő szolgáltatásokat nyújt,

Folyamatosan tájékoztatjuk a megye önálló könyvtárait a lehetőségekről, pályázatokról. Amennyiben lehetséges különböző pályázatokat készítenek a megyei könyvtár munkatársai, az országos szervezésű programokban pedig koordináljuk a megye könyvtárainak munkáját.

e) szervezi a megyében működő könyvtárak statisztikai adatszolgáltatását,

A jogszabályokban meghatározott módon gyűjti és ellenőrzi a megyei adatszolgáltatást, az adatokból a csoport munkatársa összeállítja a települések könyvtári ellátása című adatbázist és megállapítja a legfontosabb könyvtári mutatókat. Ezen kívül az adatszolgáltatás időszakában folyamatos segítséget nyújtunk a megye könyvtárosainak az adatlap megfelelő kitöltésében.

f) végzi az iskolán kívüli könyvtári továbbképzést és szakképzést,

Évente rendszeresen továbbképzéseket szervezünk, valamint elindult a segédkönyvtáros képzés 2015 augusztusában.

g) működteti a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszert,

2015-ben 29 települési önkormányzattal volt szerződése a Somogyi-könyvtárnak. 2016-ra már 34 településsel van szerződés a lehetséges 50-ből.

h) megállapodás alapján igénybe vehető szolgáltatásokat nyújt a 64. § (3) bekezdésében megjelölt könyvtári szolgáltató helyen nyújtott könyvtári szolgáltatások megszervezéséhez a települési önkormányzatok számára,

i) koordinálja a települési könyvtárak fejlesztését, ennek keretében javaslatot tesz a megyében működő városi könyvtárak és a települési nyilvános könyvtárak fenntartóinak a könyvtár fejlesztésére a miniszter rendeletében meghatározott szakmai követelmények érvényesítése érdekében,

j) koordinálja a települési könyvtárak minősítésének előkészítését,

A könyvtár munkatársai szakmai segítséget nyújtanak a minőségbiztosítás bevezetésében, a későbbi minősítés előkészítése érdekében tanfolyamokat szervezett a megyei csoport.

k) ellátja az Országos Dokumentumellátási Rendszerről szóló kormányrendeletben a szolgáltató könyvtár számára meghatározott feladatokat,

l) évente egy alkalommal a könyvtári szolgáltatások megvalósításával kapcsolatos információs szakmai műhelynapot szervez a megye könyvtárosai számára,

m) ellátja a helyismereti dokumentumok elektronikus hozzáférhetővé tételével kapcsolatos feladatokat.

A Somogyi-könyvtár *Szervezeti és Működési Szabályzat*ában megfogalmazottak értelmében fiókkönyvtárak is felelősek a feltárt dokumentumok elhelyezéséért és raktározásáért. Állományukat hozzáférhetővé teszik az egyes városrészek lakossága számára, valamint biztosítják az információ eljuttatását a felhasználókhoz.

A fiókkönyvtárak hivatottak a városrészek lakosságának könyvtári igényeit kielégíteni, támaszkodva a központi könyvtárra, valamint a teljes könyvtári rendszerre.

Az olvasói igények kiszolgálása, a referenz kérdések megválaszolása mellett a Somogyi-könyvtár olvasószolgálatára és fiókkönyvtárai aktív kezdeményezésekkel népszerűsítik az általuk őrzött információs tartalmakat. Könyvkiemelésekkel és tematikus programsorozatokkal, olvasásnépszerűsítő játékokkal, könyvtárpedagógiai foglalkozásokkal fókuszba helyeznek egy-egy közérdeklődésre számot tartó témát, mint például a gyermeknevelés, szülői szerep minél hatékonyabb működtetése, egészséges életmód, könyvújdonságok vagy az aktuális évfordulók.

A saját állományukon túl biztosítják más könyvtárak állományának és szolgáltatásainak elérését, igény szerint részt vesznek a könyvtárak közötti dokumentum- és információcserében. A városrészek lakosait érintő közhasznú információhoz hozzáférést biztosítanak az internet nyújtotta lehetőségek között. A működés zavartalansága érdekében napi feladatok precíz és pontos elvégzése kiemelt figyelmet és gondot fordítanak, hiszen ez biztosítja a zökkenőmentes működést: így a beiratkozással kapcsolatos adminisztráció pontos ügyvitele, pénzkezelés, statisztika, kölcsönzés, hosszabbítás, előjegyzés és a kölcsönzésből visszakerülő könyvek pakolása.

A Hangoskönyvtár szolgáltatásai speciálisak, ezért territoriális kisugárzása is jóval nagyobb, mint a helyi, lakóköri igények kielégítését szolgáló többi fiókkönyvtaré. 2015-ben a KSZR és a megye könyvtárai felé szélesítettük az akadálymentes szolgáltatások hatókörét, a látássérült olvasók hangoskönyvvel való ellátását. 2015-ben Jánoshalma, Újszentiván és Ambrózfalva települési könyvtáraival alakult ki folyamatos az együttműködés ezen a területen.

2) Épületeink külső, belső állapota

A központi könyvtár 2014-ben ünnepelte átadásának 30 éves évfordulóját. Az eltelt 3 évtized meglátszik az épület belső terein. Annak ellenére, hogy több helyen végeztünk komoly anyagi befektetést igénylő felújítást az elmúlt évtizedben – pl. az adminisztrációs pult teljes cseréje, a ruhatár új helyen történt kialakítása -, olvasói tereink, munkaszobáink burkolat, bútorzata felújításra szorul. Komoly problémaként jelentkezik a több helyen teljesen kikopott, ezáltal balesetveszélyessé vált padlószőnyegek cseréje, a kényelmetlen, nyikorgó székek felújítása, és még hosszan lehetne sorolni a listát. Az olvasást, a kutatást zavaró zúgó neonszőveket folyamatosan cseréljük, de ez csak rész megoldás, az elavult villamos hálózat teljes felújítására lenne szükség.

A tájékoztató részleg olvasótereiben a helyi, asztali lámpák cseréjével próbáltunk javítani a helyzeten.

A legnagyobb gondot azonban továbbra is a helyhiány okozza. A központi épületben gyakorlatilag minden zugot bepolcoztunk, folyamatosan selejtezzük, ennek ellenére nem fér el az állomány. A külső raktárunk is megtelt, továbbra is keressük az újabb tárolási lehetőségeket.

Az épület működtetéséhez szükséges gépészeti berendezések – kazánok, hűtő-, fűtőtestek, stb, - az elmúlt évek részleges felújításának köszönhetően működésképesek. A tavalyi évben már teljes egészében geotermikus fűtéssel biztosítottuk a megfelelő hőmérsékletet. Az új fűtési technológia anyagi hatásának számításai megkezdődtek.

Az épület külső falait borító klinkertéglákat igencsak megviselte a körülöttünk több éve zajló építkezés, felújítás. Nagy darabok válnak le a téglákból, a javításra tavaly három esetben került sor.

A fiókkönyvtárak közül a Hangoskönyvtárban történt tavaly nagyobb felújítás, részben az Auchan kereskedelmi áruház segítségével. Több helyen volt kisebb külső, belső felújítás, festés.

Sajnos az éves költségvetésben továbbra sem tudunk beruházásra, felújításra tervezni. Intézményünk fenntartója, Szeged MJV Önkormányzata jelezte, hogy esetleges európai uniós pályázatokból szeretne jelentősebb felújítást végezni. Erre nagyon számítunk.

3) Megvalósult infrastrukturális fejlesztések, pályázatok, felújítási feladatok

Saját bevételből, állami támogatásból és pályázatokból van lehetőségünk alkalmanként beszerezni új technikai eszközöket, javítani az infrastrukturális eszközeink állapotát.

Az elmúlt év során kétszer történt teljes integrált rendszer leállítás, amely, mindamelllett, hogy komoly problémát jelentett, jelezte, hogy a szerverparkunk felújítása is esedékessé vált.

Ennek költsége azonban több millió forint lenne, így a lehetséges pályázatok mellett új technikai megoldásokat is keresünk – pl. szerverbérlet, felhő technológia alkalmazása.

Több mint 8 évvel ezelőtt kezdődött el a TIOP-1.2.3 jelű pályázat, amelynek keretében jelentős mennyiségű technikai eszközbeszerzésre került sor. Azonban ezek mára elavultak, időszerűvé vált a cseréjük. Mindehhez azonban a forrás előteremtése nagyon nehéz.

A Hangoskönyvtárban, szintén az AUCHAN/KAMÉLEON pályázat segítségével jelentős eszközfejlesztés is volt az év során: új projektor, laptop, DVD lejátszó, TV, vetítívászon került beszerzésre, melyeket természetesen a többi fiókkönyvtár is használ.

A számítógép használatok száma az összes könyvtár adatait figyelembe véve 2015-ben az előző évhez képest 28,1%-al csökkent. Legszembetűnőbb csökkenés ezen szolgáltatás esetében a Dorozsmai, a Szőregi, a Móra utcai, a Petőfi-telepi és a Csillag téri fiókkönyvtárban van. A megnevezett könyvtárban 40%-al kevesebb számítógép használatról tudunk beszámolni az előző évhez képest.

A szolgáltatás igénybevétele csökkenő tendenciát mutat, amely részben összefügg a rendelkezésre álló számítógépek állapotával és a háztarásokban is megtalálható informatikai eszközök kiszélesedésével is.

A KSZR szolgáltatás megfelelő működtetéséhez vásárolt a megyei könyvtár megfelelő minőségű számítástechnikai eszközöket, illetve a szerződött szolgáltatóhelyek fejlesztésére fordítottunk nagyobb összeget.

A KSZR szolgáltatás keretén belül igyekeztünk több kistéleplési könyvtár fejlesztését támogatni. Így az önkormányzattal közös erővel sikerült megkezdennünk (majd 2016-ban befejeznünk) a csengelei szolgáltatóhely teljes felújítását, ahol a bútorzat megújítását fedezte a könyvtár. Szintén közös munkánk eredményeként szépült meg a nagytőkei szolgáltatóhely. Egy sikeres NKA pályázatnak köszönhetően kezdődött meg a ferencszállási szolgáltatóhely bútorainak cseréje. Szintén közös munkával sikerült befejezni a nagylaki szolgáltatóhely még 2014-ben megkezdett felújítását.

Kisebbségi fejlesztésekkel, bútorgyűjtéssel tettük olvasóbaráttá az apátfalvi (forgószék), csanádalbertyi (székek, fotelek, puffok, asztal), pusztaszeri (információs pult készítése), szegvári (puffok, gyermekszékek), székkutasi (gyermekszékek, asztalok) és a tiszaszigeti (asztal, székek) szolgáltatóhelyet

3.1 Jelentősebb eszközbeszerzések:

Megnevezés	darab	forint	megjegyzés
Gépjármű	0	0	
ebből személygépkocsi	0	0	
Számítógép	25	3.884.769	KSZR szolgáltatáshoz 11 db
ebből olvasói	11	1.503.970	
ebből szerver	0	0	
Fénymásoló	0	0	
Szkenner	0	0	
Storage, egyéb adattároló (kapacitását a megjegyzésbe kérjük megadni Tb-ban)	0	0	
IKR fejlesztés	0	0	
egyéb:.....	289	7.015.914	KSZR szolgáltatáshoz 3.606.000,-Ft értékben
Eszközbeszerzésre fordított összeg összesen (Ft)	314	10.900.683	

3.2 Pályázatok, projektek

2016-ban elnyert pályázatok:

Hazai pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Felelős	Indulás ideje	Befejezés ideje
NKA 3504/01415 Könyvtárak a változó világban konferencia	685.500	555.125	Bajusz Jánosné	2015.09.24	2015.11.23.
NKA 3504/01252 Országos Könyvtári Napok	1.801.000	1.500.000	Dobosné Brezovszky Anikó	2015.10.05.	2015.10.11.
NKA 3808/2605	500.000	300.000	Dobosné	2015.11.01.	2016.01.15.

Csongrád megyei Gyermekkönyvhetek 2015			Brezovszky Anikó		
NKA 3531/00109 Minősített Könyvtári Cím megszerzésére	500.000	500.000	Sikaláné Sánta Ildikó	2015.05.01.	2015.12.31. Időpont módosítás 2016.04.30-ra
NKA 3533/00201 Állományvédelmi műhelyek tevékenységéhez anyagköltségek	1.459.901	800.000	Sikaláné Sánta Ildikó	2015.06.01.	2015.10.30.
NKA 3532/249 Az 1848/49-es dokumentumok digitalizálásának előkészítése	802.480		Kukkonka Judit	2016.01.03.	2016.06.30.
Szeged MJV Önkormányzata Kulturális Alap – A Képregényfesztivál támogatása	100.000	100.000	Oros Sándor	2015.11.01.	2015.11.30
Családbarát Ország 2015. CSP-CSBO-15	1.367.970,-	600.000,-	Andóczy Balogh Éva	2015.09.15.	2016.03.20.
ODR 2015		1.800.000	Sikaláné Sánta Ildikó	2015.05.01	2016.04.30

Európai Uniós pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Felelős	Indulás ideje	Befejezés ideje
TÁMOP-3.2.12-12/1-2012 Tanulással a jövő kihívásai elé	2015-re eső összeg: 500.000		Sikaláné Sánta Ildikó	2013. november 01.	2015.február 28.

Folytatódnak a korábbi Európai Uniós pályázataink fenntartási időszakban kötelezően előírt tevékenységei.

- **A TÁMOP-3.2.4-08/1**

Tudásdepó-expressz. Táguló tudás – versenyképes könyvtár elnevezésű pályázat lezárulása után a digitalizált dokumentumok részletes feldolgozása, több adattal történő kiegészítése, egységesítése még 2012-ben elkezdődött. Ezt a munkát 2013 végére fejeztük be. A Könyvkirály olvasásnépszerűsítő játék és a Mesés családi délelőttök is folytatódtak a fenntartási időszakban.

- **TÁMOP-3.2.4.B-11/1**

A Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár olvasásnépszerűsítő programsorozatot indított útjára 2012 novemberében *Olvasó Dél-Alföld – Olvasás határok nélkül*

címmel. Az olvasáskultúra fejlesztő kampány megvalósítását a Társadalmi Megújulás Operatív Program „Tudásdepó-Expressz” – Országos könyvtári szolgáltatások bővítése, fejlesztése az oktatás és képzés támogatásának érdekében c. pályázat teszi lehetővé. (Kódszám: **TÁMOP-3.2.4.B-11/1**). Az **Olvasó Dél-Alföld** – Olvasás (megye)határok nélkül pályázati projekt fenntartási időszakának újabb évében 15 könyvajánló bejegyzés került fel a program – ugyancsak WordPress-alapon működő – honlapjára.

November-decemberben regionális online olvasásnépszerűsítő vetélkedőt szerveztünk, melynek eredményhirdetése az Árkád üzletközpontban került megrendezésre.

- **A TÁMOP 3.2.11**

A pályázatban a tanórán kívüli nevelési feladatok támogatására kaptunk támogatást. 2015-ben már a fenntartási időszakra (4. év) vonatkozó feladatainkat végeztük. Ennek keretében tartottak foglalkozásokat a kollégák óvodásoknak, általános iskolásoknak és középiskolásoknak.

- **TÁMOP 3.2.13-12** pályázat keretében szintén a „**Tanórán kívüli nevelési feladatok támogatása**” volt a célunk. 2015-ben már a fenntartási időszakra (1. év) vonatkozó feladatainkat végeztük. Ennek keretében tartottak foglalkozásokat a kollégák óvodásoknak, általános iskolásoknak és középiskolásoknak.

Az év során sikeresen lezártuk és elszámoltuk a TÁMOP-3.2.12-12 jelű konzorciumi pályázatot, amelynek segítségével a könyvtárosok szakmai továbbképzéseken vettek részt.

A tanfolyamokon szerzett ismereteket belső továbbképzéseken adták át egymásnak a kollégák, a megszerzett tudás mindennapi használatát pedig tudásmegosztó oldalak létrehozásával segítjük.

A pályázatból támogatott képzéseken résztvevők száma:

Somogyi-könyvtár, Szeged: 85 fő

Városi Könyvtár, Szentes: 17 fő

Dankó Pista Könyvtár, Szatymaz: 1 fő

Csemegi Károly Városi Könyvtár, Csongrád: 13 fő

József Attila Városi Könyvtár, Makó: 13 fő

Keller Lajos Városi Könyvtár, Mindszent: 17 fő

Németh László Városi Könyvtár, Hódmezővásárhely: 22 fő

Tájékoztató szolgálat, tájékoztatási eszközök

A tájékoztató szolgálatot a Dóm téri központi könyvtár és fiókkönyvtárai nyitvatartási időben a személyes megkeresések alkalmával tudja ellátni. Fogadjuk az érdeklődőket, illetve válaszolunk a telefonon vagy e-mailben feltett kérdésekre a nyitvatartási időn kívül is.

A tájékoztató munka során a Corvina katalógus, adatbázisaink, illetve a rendelkezésünkre álló technikai eszközök segítségével nyújtunk információkat az állományunkban meglévő dokumentumokból, valamint – az egyre gyarapodó online könyvtári segédeszközök felhasználásával – távoli forrásokból. Ez utóbbi munkánk természetes része, hiszen a felhasználó számára közömbös, hogy honnan származik a kért információ. Érdemes megemlíteni, hogy a rutinos számítógép- és internethasználók is igénylik a segítséget az online könyvtári információk felkutatásában és használatában.

A rendelkezésünkre álló saját építésű, helyi, illetve a szabadon használható online adatbázisok mellett fontos kiemelni azokat a forrásokat, melyekhez otthonról nem férhetnek hozzá az érdeklődők, de használóinknak helyben ingyenesen szolgáltatjuk őket:

- **SOMMA** – a művészeti-, film- és zenei tartalmú cikkek helyi építésű adatbázisa is tovább gyarapodott - 1.948 tétellel a tavalyi évben.
- **SODFA** - a Drámák folyóiratokban online adatbázis 50 tétellel bővült.
- Az **Arcanum Digitális Tudománytár (ADT)** az Arcanum Adatbázis Kft. prémium szolgáltatása, amely Magyarország legnagyobb, folyamatosan bővülő digitális adatbázisa. A több millió oldalas szövegállományban otthonról is bárki ingyenesen kereshet, a dokumentumok teljes megjelenítése azonban előfizetéshez kötött. Könyvtárunk 2015 nyara óta az adatbázis előfizetője. A bibliotéka számítógépein olvasóinak is felkínálja a teljes körű hozzáférést. Bizonyos korlátozással az oldalak letöltésére is lehetőség nyílik.
- A **Digitális Madách Archívumban** több mint ezer digitális dokumentum, 35 gigabájtnyi szöveg-, kép- és hanganyag található rendszerezett formában. Használatára csak az olvasóterem számítógépén van lehetőség. Az adatbázis 2015 januárjában friss tartalommal bővült, de érdeklődés sajnos továbbra sem mutatkozott iránta.
- Az **EBSCO** folyóiratcikk-adatbázisok használatát 2015-ben is ingyen kínálhattuk a hozzánk betérőknek, de erre sem jelentkezett tömeges igény.

A régi szakrendi állományból történő tájékoztatáshoz továbbra is szükség van a microfiche-leolvasó, valamint néhány hagyományos cédulakatalógus használatára. Látási nehézségekkel küzdő felhasználóinknak nagytitkosítást tudunk biztosítani.

Számos régi folyóiratot mikrofilmen lehet elérni könyvtárunkban, ehhez megfelelő olvasóeszközzel rendelkezünk. A mikrofilm-digitalizáló gépet is folyamatosan használjuk: 2015-ben 44 digitális felvételt készítettünk rajta olvasói kérésre.

Két A/4-es szkennert áll rendelkezésünkre a munkaszobában, illetve az eszperantó gyűjtemény helyiségében. Ezekkel a dokumentumok típusától, korától, állapotától és méretétől függően készítünk digitális másolatokat. 2015-ben olvasói megrendelésre 483 felvétel készült rajtuk – elsősorban könyvtárközi kérések kielégítésére.

A régi könyves / kiállítási terminállal kapcsolatos legfőbb gondjaink 2015-ben nagyrészt rendeződtek.

A könyvtár által biztosított ingyenes wifi használata mindennapos a látogatók körében.

2014-ben is bekapcsolódtunk a Magyar Könyvtárak Internetes Tájékoztató Szolgáltatása, a LIBINFO munkájába.

A megyei közgyűlési hivatalt rendszeresen tájékoztatjuk az országos lapokban a megyéről és Szegedről megjelent írásokról. A hivaltól kapott tájékoztatás szerint az összeállításaink gyakorisága és tartalma megfelelő, új igények nem merültek fel.

2015-ben 26 helyismereti és 81 egyéb (összesen 107) témában végeztünk irodalomkutatást.

Valamennyi fiókkönyvtár 2015-től gépi kölcsönzéssel áll a felhasználók rendelkezésére. A fiókhálózat munkatársai információs tájékoztatást végeznek személyesen, telefonon, e-mailben, valamint a fiókkönyvtárak közösségi oldalain keresztül érkező kérésekre. A hagyományos nyomtatott tájékoztató eszközök mellett elektronikus katalógusokat, online adatbázisokat használnak a felhasználók kérdéseinek megválaszolására.

Kölcsönzés (és a hozzá tartozó munkafolyamatok)

Az adminisztráció napi feladatai közé tartozik az olvasók számítógépes rendszerrel történő beírása, újra beírása; a dokumentumok kikölcsönzése, visszavétele és hosszabbítása; felszólítók nyomtatása/küldése, az előjegyzések figyelése, olvasók kiértékelése, a dokumentum átadása.

2015-ben két változást vezettünk be a fent említett folyamatok elvégzésében.

A hatékonyabb tájékoztatás és a gyorsabb panaszkezelés érdekében 2015. szeptember 14-től kölcsönzési bizonylatokat nyomtatunk olvasóinknak. A kölcsönzési bizonylat alapján olvasóink követni tudják kölcsönzéseik állapotát. A bizonylat egyben a felmerülő reklamációk kezelésének is fontos dokumentuma lehet. A bizonylatot két példányban nyomtatjuk, az olvasó által aláírt példány a könyvtáré, a másodpéldány pedig az olvasóé.

Szintén ez év augusztusában tértünk át a saját ügyintézési körben végzett tartozáskezelésre (fizetési felszólítók készítése, nyomtatása, elküldése), mivel az Intrum Justitia tartozáskezelő cég a megbízási szerződést felmondta.

A felmondás pillanatában a behajtó céggel 3 nyitott, folyamatban lévő ügyünk volt, 2015 októberében az összes behajtási listán szereplő ügyet lezártuk.

ODR szolgáltatás

A szolgáltatás bonyolítását munkatársaink már negyedik éve az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer megújult webes rendszerével végzik. A táblázatból (nem csak az ODR központi felületén keresztül kapott és küldött kéréseket tartalmazza) kiolvasható, hogy a kérések számában határozott növekedés tapasztalható az elmúlt évhez képest. Ennek valószínűleg az az oka, hogy a MOKKA-ODR rendszert a kollégák egyre magabiztosabban használják, és a rendszert is sok szempontból tökéletesítették.

Az előző évhez képest emelkedett a beérkezett kérések száma és a teljesített kérések aránya is. Az ODR-portálon közzétett statisztika szerint a hozzánk érkező kérések számát tekintve megőriztük előkelő országos 5. helyünket. A számok nagysága azt is mutatja, hogy a kérések teljesítése mindennapos feladatokat ró munkatársainkra, a szolgáltatásra folyamatosan nagy igény mutatkozik, különösen Csongrád megyén belül, ahol a visszaküldés postaköltségét továbbra is átvállalja a Somogyi-könyvtár.

Az idei évben kidolgozásra került a fiókhálózat könyvtárai közötti dokumentumkölcsönzési rendszer a könyvtárközi kölcsönzés elvei szerint, melynek adatai tovább növelik a használati mutatóinkat.

	2014	2015
Érkezett kérések	2503	4.157
Teljesítés eredetiben	1973	3.712
- fénymásolatban	19	10
- elektronikus formában (felvételek száma)	132 (491)	122 (613)
Nem teljesült	379	270
Tőlünk indított kérések	145	158
Teljesítés eredetiben	76	68
- fénymásolatban	6	10
- elektronikus formában	37	55
Nem teljesült	26	25

Helybenhasználat

A könyvtárban található dokumentumok egy része helyben használatra áll az olvasóink rendelkezésére, illetve sok esetben a kölcsönözhető dokumentumokból is helyben olvasnak, tanulnak a felhasználóink. Közösségi térként való működésünk egyik fontos bizonyítéka, hogy a helyben használt dokumentumaink (könyv, folyóirat, egyéb) száma évről-évre nő. Olvasóink szeretnek a könyvtárban tartózkodni, kutatni, olvasgatni, böngészni. A napi tájékoztatási tapasztalat alapján megállapítható, hogy gyűjteményeinket nagyon sokan használják helyben. Az olvasói közönségünk érdeklődés szempontjából is változóan alakul. A szaktájékoztatást igénylő olvasóink korábban a kutatókból (főleg helyismereti), a képzőművészet alkotóiból, egyetemi hallgatókból és a művészetet tanuló növendékekből kerültek ki. Ma már -az olvasói szokások megváltozásával- folyamatosan szaktájékoztatói feladatokat is ellátunk a központi kölcsönzőben is. Sokoldalú tájékoztatást végzünk, szakdolgozatokhoz, tudományos munkákhoz segítünk kölcsönözhető anyagot gyűjteni.

Témakutatás – irodalomkutatás

Tájékoztató munkánk részeként felhasználói kérésre segítséget nyújtunk bibliográfiai források kigyűjtésében, irodalomjegyzék összeállításában, dokumentumok tematikus kiválogatásában. 2015-ben 107 témában kutattunk (helyismeret: 26, Vasváry-gyűjtemény: 31, tájékoztató csoportok: 50)

Másolatkészítés, internet használat

A 4. emeleten 2 db bérelt fénymásoló gépen másoltunk az olvasóknak, ezeken kívül az 1. és 2. emeleten is vannak fénymásoló gépeink, az Internet-Térben pedig egy nyomtatót is használhatnak az olvasóink.

Az állományvédelmi és a szerzői jogi szempontok figyelembe vételével digitális másolatok készítését is vállaljuk saját dokumentumainkból. A fénymásolatokat a raktárban, az

elektronikus másolatokat pedig elsősorban a digitalizáló műhelyben dolgozó kollégák készítik el (ez utóbbi 2015-ben 4.463 felvétel volt). A könyvtár munkatársai saját eszközeinkkel összesen 527 digitális felvételt készítettek olvasói kérésre.

Az Internet-Tér felügyeletének megszervezése az adminisztrációs csoport vezetőjének a feladata, a felügyeletben részt vesznek az adminisztrációban dolgozó kollégák, más csoportok munkatársai, illetve közcélú foglalkoztatottak. Emellett egyre elterjedtebb a notebookok és egyéb, internetezésre alkalmas készülékek. A felhasználók örömmel veszik, hogy térítésmentesen biztosítunk WIFI elérést.

Az internetes gépek felügyelete mellett nagyon fontos és folyamatos feladatunk az itt tevékenykedők segítése az internet használatában. **eMagyarország Pont**ként az állami e-közzolgáltatások ügyintézésének biztosítása és támogatása egyik alapfeladatunk. Az idei évben az Internet-Térben többek között például **70 Erzsébet-programra** pályázónak nyújtottunk segítséget a pályázat kitöltésében és beadásában.

Születésnapi Újság

2015-ben is folyamatos volt az érdeklődés a múltidéző ajándék iránt, de az előző évihez képest kb. **25 %-kal kevesebb** megrendelést teljesítettünk, ami körülbelül a 2013-as év forgalmának felel meg. **Havonta átlagosan 12 újság** készítésére került sor, darabonként kb. **5.800 Ft** értékben. Az új megrendeléseknél továbbra is figyelembe vettük a korábban már archiválásra került újságoldalakat. Kisebb technikai változás az év elejétől, hogy mivel 1970-ig elérhetővé váltak a lapszámok a DélmagyArchív adatbázisban, az ilyen kérések esetében kimarad a munkafolyamatból a szkennelés és a folyóiratkötetek szintek közti mozgatása.

„Házhoz megy a könyv!”

Ezt a szolgáltatásunkat 2010 júniusában indítottuk el. Kilenc olvasóval kezdtük, mára pedig megnégyszerezettük ezt a számot. Elmondhatjuk, hogy a bennünket igénybe vevők száma egyre nő. 2015-ben is sikeres volt a „Házhoz megy a könyv” szolgáltatásunk. 34 olvasó számára 2492 db könyvet és több mint háromszáz folyóiratot kölcsönöztünk ki, 36 alkalommal.

Prospero Partner Pont

2011 márciusától a Somogyi-könyvtár Prospero Partner Pont lett, ami azt jelenti, hogy a Prospero Internetes Könyvárúházból megrendelt könyvek az Adminisztrációban átvehetőek.

Helyismereti szakszolgáltatások

- Sajtófigyelés (napi átlag 30-35 db) és kicédulázás, sajtófigyelés megküldése a megye sajtóosztályának, a megye könyvtáiról készült sajtófigyelés készítése. Továbbá a megyei közgyűlési hivatal rendszeresen tájékoztatása az országos lapokban a megyéről és Szegedről megjelent írásokról.
- A nyitvatartási időben dokumentumszolgáltatást végeztünk (igény szerint) olvasói kérésekre illetve belső kérésekre (kiállításokhoz) a különgyűjtemény aprónyomtatvány-tárából, kézirat-tárából, a Grün-nyomda termékeiből.
- Telefonon, email-ban vagy levélben érkező referenz kéréseket is megválaszolunk és segítünk a kutatásban
- Helyismereti gyűjtések, témakutatások – 26 alkalom

- Helyismereti cikkadatbázis építése: az év végére a rekordok száma a Helyismereti Cikk Adatbázisban: 66.215 db (a gyarapodás: 2.154 db rekord volt)
- Helyismereti, várostörténeti séták tartása
- Helyismereti kiállítások rendezése és a hozzá kapcsolódó PR-tevékenység – sajtómegjelenések, nyilatkozatok
- A helyismereti különgyűjtemény bemutatása

Csoportos látogatások, foglalkozások

Intézményünkben csoportos foglalkozások keretében különböző korosztályoknak tartunk ingyenes könyvtárbemutatókat és könyvtárhasználati foglalkozásokat, melyek a könyvtár- és olvasásnépszerűsítés fontos részei.

Könyvtárbemutatóinkat nem csak a szegedi érdeklődő csoportok kérik és látogatják, hanem az ország különböző részéből érkező turistacsoportok is többször megfordulnak nálunk. Ez köszönhető a különleges és egyedi régi gyűjteményünknek. A könyv- és nyomdatörténetileg értékes dokumentumok biztonságos tárolására kialakított Emlékkönyvtár különleges kincseivel és atmoszférájával valódi turisztikai látványossága városunknak.

2015-ben 102 alkalommal tartottunk könyvtárbemutatót, ahol 1867 látogatót fogadtunk.

A szegedi általános és középiskolák részéről folyamatos az érdeklődés a Somogyi-könyvtárban szervezett könyvtárhasználati órák látogatására. Ennek keretében a diákok megismerkednek a könyvtár történetével, részlegeivel, szolgáltatásaival, és a könyvtár használatát is bemutatjuk a korosztálynak megfelelő interaktív formában. Természetesen nem feledkezünk meg a kisebbekről sem, a Gyermekkönyvtári csoportos látogatások száma ebben az évben növekedést mutat, és az óvodák, iskolák felé nyújtott kínálatunk is tovább bővült. 2015-ben 107 könyvtárhasználati foglalkozást tartottunk a könyvtárban, melyen 2.255 résztvevőt fogadtunk. Nagyon fontosnak tartjuk ezeket a foglalkozásokat, hiszen azon kívül, hogy az olvasásra nevelést már ennél a korosztálynál érdemes elkezdni, ez az a korosztály, ahol a szülők a gyermekeiken keresztül megszólíthatók, partnereinkké tehetők.

4) A menedzsment és a minőségirányítási tevékenységek megvalósulása 2015-ben

A menedzsment legfontosabb feladata 2015-ben is az intézmény magas színvonalú, minőségi szempontú működésének biztosítása. Ez ma már elképzelhetetlen minőségirányítási rendszer kialakítása nélkül. A minőségirányítás egy eszköz, amely segít a célok megvalósításában.

A könyvtárvezetés kiemelt feladatként kezeli a minőségügy iránti elkötelezettség kialakítását a minőségirányítási rendszer kidolgozása, hatékony működtetése és továbbfejlesztése érdekében.

2015-ben megkezdtük a minőségirányítás megvalósításához szükséges minőségi követelmények meghatározását, ezek teljesítésének ellenőrzését, értékelését és a folyamatos minőségfejlesztést.

A projekt önálló nevet kapott: NYITNI-(K)KÉK!

Áttekintettük a **minőségfejlesztés területén korábban megtett lépéseket:**

- belső továbbképzések minőségbiztosítás témában

- a Könyvtári Minőségfejlesztés 21 programban való részvétel – 2 szakmai területen
- több munkatárs szakmai továbbképzése – Kecskemét, Könyvtári Intézet, INKA
- az intézmény 2008-2013 közötti időszakra vonatkozó középtávú stratégiai tervének elkészítése, a kapcsolódó elemzések, vizsgálatok lefolytatása
- alkalmanként használói igényfelmérés készítése
- a könyvtár minőségpolitikai nyilatkozatának elkészítése
- a szakirodalom folyamatos figyelése, szakmai tapasztalatok gyűjtése

Az előzményekre építve meghatároztuk a **legfontosabb minőségpolitikai célokat**:

- A könyvtárunk minden dolgozója ismerkedjen meg a minőségirányítás alapfogalmaival, azonosuljon a minőség alapú szemlélettel, ezek elfogadásával járuljon hozzá a könyvtár működésének és a szolgáltatások színvonalának emeléséhez.
- A könyvtár vezetésének elkötelezettsége a minőségbiztosítás területén, a minőség iránti felelősség érvényesítése, a minőségpolitikai szempontok és az azoknak való megfelelés teljes körű elfogadtatása.

Megalakítottuk a projekt lebonyolításáért felelős a **Minőségirányítási Bizottságot (MIB)**, melynek tagjai:

- Palánkainé Sebők Zsuzsanna	- projektszponzor
- Sikaláné Sánta Ildikó	- projektmenedzser
- Dobosné Brezovszky Anikó	
- Somogyi Szilvia	
- Csiszár Andrea	

Elkészült és elfogadásra vár a tervezés szempontjából rendkívül **fontos Stratégiai terv, amely a 2016-2020. időszak** legfontosabb céljait, kiemelt területeit határozza meg.

Létrehoztuk a minőségbiztosítási vizsgálatokat végző csoportokat. A feladatokat egy szűkebb kör - 32 fő – végzi, valamennyi munkatárs bevonásával.

A Minősített Könyvtár cím elnyeréséhez szükséges pályázatot 2016-ban tervezzük beadni.

A projekt megvalósításának anyagi támogatására pályáztunk, és nyertünk 500.000,-Ft-ot az NKA-tól.

A tervezést, a projekt megvalósítását külső szakértő, dr. Ficzkó Zsuzsanna segíti.

A projektben elért eredményekről különböző belső csatornákon tájékoztatjuk a könyvtár munkatársait. Minden hónap utolsó szerdáján beszámolónapot tartunk, ahol a csoportok ismertetik az addig elvégzett feladatokat.

Az intézmény kommunikációs tevékenységének bemutatása

Az intézmény erőteljes média jelenlétét elősegítette, hogy immáron 8 éve önálló PR munkatársat alkalmaz az intézmény.

Folyamatosan nyilvánosságot kaptak a könyvtár aktualitásai a Kossuth Rádióban, a Magyar Televízió különböző magazinjaiban, az Európa Rádióban, a Lánchíd Rádióban, a Rádió88-ban a Városi Televízióban, a Telin Televízióban, a TiszapArt Televízióban, a Délmagyarország napilapban, az internetes portálokon és a helyi és országos programajánlóban. A kiállítások szerkesztői, a programfelelősök, az intézmény vezetői és PR-munkatársa szinte napi szinten adtak interjút a különböző rádióknak és a televízióknak. A

könyvtárról megjelenő cikkek, interjúk, tudósítások, programajánlók száma évi 4-5 ezerre tehető. A magas megjelenésszám jelentős részét a programajánlókban való megjelenés teszi.

Az évfordulókra megemlékező tárlatok válogatásaikkal felhívják a figyelmet a könyvtár különleges gyűjteményére, egy-egy kiemelt téma kapcsán népszerűsítve a könyvtár állományát. Több esetben részletes ismertetőket jelentek meg a tárlatot szerkesztő kollégák tollából a Szegedilap.hu internetes portálon és nyomtatott formában a Szeged folyóiratban. Újdonságaink és különleges dokumentumaink népszerűsítése érdekében állandó könyv- és dokumentumajánlókkal jelentkezünk a *Rekreáció* című magazinban és a *Kamarai Futárban*.

A partneri együttműködésben megvalósuló programok szintén kiemelt sajtóérdeklődést generálnak. Ilyen volt például: a *Házasság hete*; a *Slow hétvége*; a városi összefogással megvalósuló árvízi megemlékezések; az SZTE Tehetségpont ifjú zenei és képzőművészeti tehetségeinek bemutatkozása; a színházi közönségtalálkozók; az SZKT járműtörténeti megemlékezései; a *Hungarikum Fesztiválhoz* és a *Nemzetközi Tiszai halfesztiválhoz* kapcsolódó tárlatok; a könyvtár külső helyszínekre kitelepülései; (mint például a *SZIN-re*, vagy az *Árkád Bevásárlóközpontba*); a hagyományosan decemberben megvalósuló mesterségek dicséretét szolgáló közös tárlatok a *Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával*; a könyvtár kiemelt programjai, az *Ünnepi Könyvhét*; az *Országos Októberi Könyvtári Napok* és a *Képregényfesztivál*.

Az *Ünnepi Könyvhétet* és az *Októberi Könyvtári Napokat* megelőzően a hagyományoknak megfelelően sajtótájékoztatót tartottunk júniusban és októberben, amelyeken 2015-ben is teljes létszámmal megjelent a szegedi sajtó, valamint az MTI is. A sajtótájékoztatókat követően a könyvtárról szóló megjelenések száma kiemelkedően magas. Hagyományosan, évről évre az *Ünnepi Könyvhét* és az *Októberi Könyvtári Napok* programjairól nyomtatott programfüzetekkel jelentkezünk.

A Délmagyarország napilap programajánlójában napi szinten jelennek meg a Somogyi-könyvtár programjai, ez éves szinten közel 2000 programközlést jelent.

A Somogyi-könyvtár honlapján, a *Rólunk* szóló rovatban folyamatosan közzétesszük a kiemelkedő jelentőségű megjelenéseket (a teljesség igénye nélkül). 2015-ben 295 sajtómegjelenést talál meg könyvtárról a felhasználó.

Megjelenések száma médiumtípusok szerinti bontásban:

- TV megjelenés	105 alkalom
- rádió megjelenés	175 alkalom
- Délmagyarország – cikk	25 alkalom
- e-sajtó megjelenés	1187 megjelenés
- nyomtatott programajánlókban	1700 megjelenés
- elektronikus napi ajánlókban	500 megjelenés

Az elmúlt évben 4 alkalommal rendezett sajtótájékoztatót a könyvtár. Az intézmény népszerűsítésére több közösségi oldalt is használunk.

5) Elektronikus könyvtár – digitalizálási tevékenységek megvalósulása

Digitális könyvtárunk JaDoX alapú, a könyvtári honlapon keresztül bárki számára elérhető. Az adatbázist néhány partnerintézménnyel közösen hoztuk létre, de a többi könyvtár részéről feltöltött tartalmak száma kezdettől fogva elenyésző. A Somogyi-könyvtár által közzétett dokumentumok száma 2015 végén elérte a **40.400**-at, ami 400-zal haladja meg az előző év végi mennyiséget. Az újonnan bekerült tételeket tekintve azonban ez a szám nem tekinthető reális adatnak, mivel a dokumentumok összefűzésével csökken a rekordok száma, miközben a valós tartalom mennyisége változatlan.

2015-ben ténylegesen **586 új tétellel (3650 oldal/kép) szaporodott** digitális könyvtárunk. Teljes folyóirat-évfolyamok, rövidebb kötetek, helytörténeti fotók, kéziratok és a Vasváry-gyűjteményből származó dokumentumok kerültek a JaDoX adatbázisba, melyek nagyrészt a Corvina katalógus felől is elérhetők. A nagyobb mennyiségben bekerülő folyóiratszámoknak új részgyűjtemény-nevet kértünk (periodikátár) és kidolgoztuk, milyen metaadatokkal lássuk el ezeket a tételeket a könnyebb visszakereshetőség érdekében.

A **Vasváry-gyűjtemény** anyagából 2015-ben kilenc irattartó oldalai (+K2/b-től +L3-ig) kerültek be új dokumentumként a JaDoX adatbázisba: **338 rekord, 607 oldalképből** összefűzve. Emellett folytatódott a már adatbázisban lévő tételek metaadatozása: az egyoldalas dokumentumokat láttuk el részletesebb adatokkal a Z5 jelű irattartótól visszafelé haladva a T4 jelzetű irattartóig. 2015 végén a Vasváry-gyűjtemény 405 irattartójának anyaga szerepel az adatbázisban (a +L3 irattartóig), a tartalmazó rekordok száma 32.005.

Részben JaDoX-alapon működnek az **érintőképernyős terminálok**on megjelenített tartalmak is. A **régi könyves terminál kiállítási felületének** végső, teljesen leegyszerűsített, de jól használható kialakítása 2015 októberére elkészült, így lehetőségünk nyílik rá, hogy saját magunk töltsünk fel képeket, illetve albumokat a JaDoX alapú, egyszerűen kezelhető rendszerbe. A régi könyves, **lapozgatós felülettel** továbbra is probléma van, ezt már jeleztük, reméljük 2016 elején ez is megoldódik.

A **Portál 24** rendszerben működő **könyvtári honlap** folyamatos karban tartását két olvasószolgálatos kolléganő, Nagy Katalin és Piri Ildikó végezte Jenőfi Gábor rendszergazda segítségével. 2015 áprilisában a Monguz kft. frissítette a portált, ami több változást hozott a megjelenésben és tartalmak felvitelét illetően is. Fontos eredmény a rezponzivitás megvalósítása. Emellett a napi gyakorisággal frissülő tartalmak – rendezvények, kiállítások – feltöltése egyszerűbbé vált és újraindult egy régóta hiányzó funkció a hírlevél-küldés is.

A **Somogyi-könyvtár hírlevele** 2015 júniusában juthatott el ismét a feliratkozók postafiókjába. A hátra lévő hét hónapban **16** hírlevelet küldtünk ki, **átlagosan 333** felhasználónak. A hírlevelet kapók száma jellemzően emelkedett: **decemberben 430** e-mail címre postáztuk a legfrissebb információkat.

2015 szeptemberétől három portálunk van: a főportál mellett külön **alportálként** szerkesztjük a Gyermekkönyvtár és a Könyvkirály játék oldalait. A felhasználóknak ez lényegi változást

nem jelent, de szerkesztői szemmel nézve mindez nagyon előnyös, mivel a frissítések külön-külön is megoldhatóvá váltak. A gyermekportál újragondolása 2016-os feladat lesz, amit szintén a gyermekkönyvtárosokkal közösen végzünk el.

Portálon kívüli honlaprészek:

Az **Ünnepi Könyvhét** honlapja a korábbi évekhez hasonlóan 2015-ben is a WordPress ingyenes, PHP-alapú tartalomkezelő és blogrendszerrel készült. Összesen 150 bejegyzést készítettünk, ami jól példázza a gazdag eseménykínálatot.

Az **Olvasó Dél-Alföld** – Olvasás (megye)határok nélkül pályázati projekt fenntartási időszakának újabb évében 15 könyvajánló bejegyzés került fel a program – ugyancsak WordPress-alapon működő – honlapjára.

A **Vasváry Newsletter** online periodika hagyományosan két alkalommal: júniusban és decemberben jelentkezett új számmal. Kórász Mária elkészítette a periodika 1989 és 2013 között megjelent cikkeinek repertóriumát, amely decembertől elérhető a Newsletter weboldalán.

2015 szeptemberében, a Dugonics András születésének 275. évfordulója alkalmából rendezett kiállítás megnyitásával együtt indult útjára a **Dugonics-honlap**. A honlap – bár néhány aloldala ilyen jellegű – nem virtuális kiállításnak készült. Elsődleges célunk az volt, hogy **könyvészeti-bibliográfiai** eszközökkel lehessünk segítségére a Dugonics-kutatásoknak. Az életrajz és pályakép vázlatos ismertetése mellett a Somogyi-könyvtárban őrzött példányok egyedi leírásával vesszük számba az író **nyomatásban megjelent munkáit**. A címlapokról és a kötetekben található bejegyzésekről készített fotókat is közzétesszük, illetve hivatkozunk a műveket teljes szöveggel közlő online forrásokra.

A **Vedres István-émlékév**hez kapcsolódóan **virtuális kiállítást** készítettünk. Az oldal négy menüpontban, 48 képpel illusztrálva, teljes szövegű hivatkozásokkal mutatja be „Szeged Széchenyije”, a fölvilágosodás és a reformkor haladó szellemű, sokoldalúan képzett, széles látókörű, tudós emberének munkásságát.

Itt említjük meg a könyvtár **Facebook**-oldalát, amely 2015 végén jócskán megnövekedett „rajongótábort” mondhat magáénak: míg az előző év végén 1264 követőnk volt, 2015 végére ez a szám 1613-ra nőtt, ami 30%-os növekedést jelent.

Szolgáltatás	2015-ben megvalósult (I/N)	Részletek
Honlap	I	A honlapot folyamatosan frissítjük, a szolgáltatások színvonalát javítjuk.
OPAC	I	A Corvina integrált rendszer moduljainak verzió követése. A kölcsönzési nyugták nyomtatása elindult.
Adatbázisok	I	Folyamatosan építjük, fejlesztjük a saját építésű adatbázisokat.
Referenz szolgáltatás	I	A honlapon keresztül is elérhető Kérdezd a könyvtárost szolgáltatás.

Közösségi oldalak	I	Egységesítésre kerültek a Facebook megjelenések
Hírlevél	I	Kéthetente küldjük a legfrissebb híreket a használóknak.
RSS	N	
Digitalizálás	I	A helyismereti állomány tervszerű feltárása.

6) Innovatív megoldások, újítások

Új kezdeményezésként kísérletképpen 2015 nyarán **Strandkönyvtár**at nyitottunk a szegedi strandfürdő területén, ahol több száz könyv és folyóirat közül válogathattak az olvasni vágyó fürdő látogatók. A strandkönyvtár szolgáltatásai voltak: könyvkölcsönzés, folyóirat kölcsönzés, használt könyvek árusítása, társas játékok gyermekeknek helyben használatra. Az elsősorban könnyed, nyári olvasmányokat kínáló strandkönyvtárunk a tervek szerint július és augusztus hónapban várta volna az érdeklődőket, sajnálatos módon azonban a szegedi strandfürdő bezárása miatt csak 1 hétig próbálhattuk ki az új szolgáltatás lehetőségeit. Terveink szerint a jövő évben ismét meghirdetjük ezt a lehetőséget az érdeklődőknek.

Az év során egy **innovációs pályázat**ot hirdetett a Somogyi-könyvtár vezetősége, amelyre több olvasószolgálati csoport kidolgozta és beadta az elképzeléseit azzal kapcsolatban, hogy hogyan lehetne megújulni, az olvasói igényeknek megfelelő változtatásokat bevezetni kölcsönzési politikánkban és szolgáltatásainkban egyaránt. A pályázatokban szereplő ötleteket a könyvtár vezetése megismerte, visszajelzésük alapján több gondolatot bevezetésre alkalmasnak talált.

Képzések, továbbképzések

A szolgáltatások magas minőségének folyamatos biztosítása érdekében elengedhetetlen a könyvtáros szaktudásában és készségeiben rejlő erőforrás fejlesztése. 2013 és 2015 között a könyvtár munkatársai a TÁMOP-3.2.12-12/1-2012-0017 – Tanulással a jövő kihívásai elé - nyertes pályázat keretében vettek részt továbbképzéseken. Szakmai szempontból nagyon sikeres volt a pályázat, hiszen a kollégák maguk választották ki azt a területet, amelynek ellátáshoz tudásukat, kompetenciájukat fejleszteni szerették volna.

A 1/2000. (I.14) NKÖM rendeletben meghatározott, a kulturális szakemberek 7 évenkénti kötelező továbbképzésére továbbra sincs anyagi fedezet, így abban bízunk, hogy az Európai Unió pályázat folytatódik 2016-ban.

Az év során megvalósult továbbképzések

- **Csongrád Megyei Könyvtárellátási Szolgáltatási Rendszer működtetése - 2015.**
február 12.
KSZR-es találkozó polgármesterekkel, kollégákkal.
Résztevők száma 45 fő
- **Számítógép használata könyvtári környezetben címmel tanfolyamot** tartott a Somogyi-könyvtár két munkatársa Dobosné Brezovszky Anikó és Piri Ildikó az ambrózfalvi és csanádalberti szolgáltató helyeken - 2015. március 3-tól öt alkalommal
Résztevők száma: 8 fő
- **Megyei továbbképzés - 2015. március 5.**

- Részvevők száma 110 fő.
- **Tudásátadó, tudásmegosztó belső továbbképzés a TÁMOP 3.2.12-12 pályázati támogatásból továbbtanulók közreműködésével** – 2015. április 9.
Részvevők száma 60 fő
 - **Tudásátadó, tudásmegosztó belső továbbképzés a TÁMOP 3.2.12-12 pályázati támogatásból továbbtanulók közreműködésével** - 2015. április 23.
Részvevők száma 60 fő
 - **Kistérségi összejövetel a KSZR-es, Makó kistérségi könyvtárosoknak Pítvaroson** – 2015. április 30.
Részvevők száma 15 fő
 - **Tudásátadó, tudásmegosztó, belső továbbképzés a TÁMOP 3.2.12-12 pályázati támogatásból továbbtanulók közreműködésével** – 2015. május 7.
Részvevők száma 60 fő
 - **Ismeretátadó tanfolyam KSZR-es könyvtárosoknak** - 2015. május 19.
Részvevők száma 15 fő
 - **Ismeretátadó tanfolyam KSZR-es könyvtárosoknak** – 2015. május 21.
Részvevők száma 15 fő
 - **Ismeretátadó tanfolyam KSZR-es könyvtárosoknak** - 2015. május 26.
Részvevők száma 15 fő
 - **Tudásátadó, tudásmegosztó belső továbbképzés a TÁMOP 3.2.12-12 pályázati támogatásból továbbtanulók közreműködésével** – 2015. május 28.
Részvevők száma 64 fő
 - **Ismeretátadó tanfolyam KSZR-es könyvtárosoknak** – 2015. május 29.
Részvevők száma 15 fő
 - **A KKEK ismertetése - összdolgozói munkaértekezlet, melynek témája a minőségbiztosítási rendszer bevezetésével kapcsolatos feladatok ismertetése** – 2015. június 4.
Részvevők száma: 140 fő
 - **Belső ismeretátadó továbbképzés a TÁMOP 3.2.12-12 pályázati támogatásból továbbtanulók közreműködésével** – 2015. június 11.
Részvevők száma 60 fő
 - **43. megyei könyvtáros - találkozó Ruzsán- 2015. június 18.**
Részvevők száma 130 fő
A helyiek bemutatkozásával indult a nap. *Sánta Gizella* polgármester asszony virtuálisan bemutatta a település rövid történetét, életét, működését. A Móra Ferenc Művelődési Ház és Könyvtár munkatársai *Vörös Tiborné* és *Császár Ágota* a település kulturális és könyvtári létébe kalauzolta el a jelenlévőket. A találkozó központi témájaként a helyi értékekre azok fontosságára, szerepére fókuszáltunk. Előadásokat tartottak: *Székely Anna*, a Nemzeti Művelődési Intézet Csongrád Megyei Irodájának munkatársa, a Megyei Helyi Értéktár Bizottság tagja, *Kukkonka Judit*, a Somogyi-könyvtár munkatársa, *Börcsök Roland*, a bordányi Faluház igazgatója. Az összejövetel végén sor került a Csongrád Megyei Könyvtárosok Egyesülete által meghirdetett „Legkedvesebb olvasóm” című pályázat eredményhirdetésére.
 - **Könyvtárak a változó világban. Regionális konferencia az NKA támogatásával** – 2015. szeptember 24.
Részvevők száma 135 fő.

A délelőtti plenáris előadások keretében „Változó környezet, bővülő szerepek” címmel Nagy Zsuzsanna Corvinus Egyetem Könyvtárának főigazgatója, „Az olvasás jövője, a jövő olvasója” Lengyelne dr. Molnár Tünde Esterházy Károly Főiskola docense tartottak előadásokat.

Délután három szekcióban folytatódtak a már jól bevált gyakorlatoknak a bemutatása, megismertetése.

1. szekció: Az olvasási kompetenciafejlesztés Olvass te is reggel este *Koleszár Mártával* a Katona József Könyvtár Gyermekvilág vezetővel, Saját élményalapú foglalkozások tartása *Palánkainé Sebők Zsuzsannával* a Somogyi-könyvtár igazgatójával.

2. szekció: A közönségkapcsolatok korszerű módszerei :Add el a könyvtáradat *Tőzsér Istvánnéval* a Bródy Sándor Megyei Könyvtár igazgatójával, A bizalom, amely építhető *Andóczy Balogh Évával* a Somogyi-könyvtár Pr munkatársával,

3. szekció: Digitális kompetenciafejlesztés: Közösségi tanulás digitalizált tartalmak újrahasznosításával *Tóth Mátéval* a Könyvtári Intézet munkatársával , Mert a nagy nem akar lemaradni *Piri Ildikóval* a Somogyi-könyvtár munkatársával.

- **Megyei minőségmenedzsment műhelynap önálló megyebeli könyvtárak munkatársai részére** – 2015. november 19.

Részvevők száma: 22 fő

A könyvtárak szakmai önértékeléséhez nyújtottunk segítséget a következő előadással Minőségmenedzsment a könyvtárban címmel *Dr. Ficzko Zsuzsanna* ,stratégiai menedzsment tanácsadó tartott előadást és csoportmunkát a jelenlévőknek.

- **Megyei minőségmenedzsment műhelynap önálló megyebeli könyvtárak munkatársai részére** – 2015. november 26.

Részvevők száma: 22 fő

A könyvtárak szakmai önértékeléséhez nyújtottunk segítséget a következő előadásokkal: Az előadásokat a Somogyi-könyvtár munkatársai tartották, akik korábban részt vettek e témával foglalkozó tanfolyamokon.

Kötelező dokumentumok köre, *Bajusz Jánosné* Stratégiai tervezés *Csiszár Andrea*, Partnerkapcsolatok erőforrások, *Palánkainé Sebők Zsuzsanna*, Használói igények mérése, használói elégedettségmérés *Sikaláné Sánta Ildikó*, Panaszkezelés *Dobosné Brezovszky Anikó*

- **Ismeretátadó tanfolyam a Corvina rendszerről KSZR-es könyvtárosoknak** – 2015. december 3.

Részvevők száma 15 fő

- **Homokháti kistérségi találkozó Pusztamérgesen** – 2015. december 8.

Részvevők száma 20 fő

- **Számítógép használata könyvtári környezetben címmel tanfolyamot** tartott a Somogyi-könyvtár két munkatársa, Dobosné Brezovszky Anikó és Piri Ildikó a kübekházi és tiszaszigeti szolgáltató helyeken – 2015. december 9. és még 4 alkalom

Részvevők száma: 7 fő

Akkreditált továbbképzések

2015. augusztus 31. Segédkönyvtáros tanfolyamot indított a Somogyi-könyvtár. Részvevők száma 20 fő.

A segédkönyvtáros tanfolyam akkreditációs engedélyeztetési eljárása eredményesen zárult intézményünk számára, így 2015 májusában megkaptuk a határozatot a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivataltól a nyilvántartásba vételről. A 450 órás, közép-felsőfokú végzettséget adó OKJ-s tanfolyam konzultációt heti két alkalommal tartottuk, tartjuk, a tanfolyam 2016 április 29-vel fejeződik be. A szakmai záróvizsgára 2016 májusában kerül

sor. A tanfolyam hallgatói Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyéből jöttek. A KSZR szolgáltatóhelyeink közül a következő könyvtárakból vannak tanulóink: Ambrózfalváról, Csanytelekről, Marosleléről, Tiszaszigetből és Tömörkényből járnak a képzésre.

Az olvasószolgálat munkatársai valamennyi Somogyi-könyvtárban rendezett továbbképzésen, tréningen, ismeretfelújító előadáson képviselték magukat. Ezek közül is kiemeljük azokat az ismeretátadó előadásokat, amelyeket minden olyan kollégánk megtartott, aki részt vett a **TÁMOP-3.2.12-12/1-2012-0017** – Tanulással a jövő kihívásai elé - nyertes pályázat keretében szervezett továbbképzésen. Emellett feladatainknak megfelelően több más szakmai konferencián, megbeszélésen vettek részt.

Használóképzés

Számítógépes tanfolyamok

2015-ben összesen **15** internetes tanfolyamot indítottunk: **5 alap, 9 haladó és 1 fotós** csoportot. A tanfolyam díja 2011 novembere óta minden tanfolyamtípusnál 5.000,-Ft. A **163 résztvevő** a Somogyi-könyvtár pénztárába fizette be az összeget könyvtári szolgáltatás címen, **összesen 815.000 Ft-ot.** (Szervezés: Piri Ildikó. Oktatók: Dormán Helga, Nagy Katalin, Galát Gabriella, Deákné Csótó Edit, Piri Ildikó, Dobosné Brezovszky Anikó, Sikaláné Sánta Ildikó. **Előadóként** a **KSZR**-tagkönyvtárak munkatársainak szervezett továbbképzési program részeként is képeztük a felhasználókat **4 településen** (Ambrózfalva, Csanádalberti, Kübekháza, Tiszasziget) **16 alkalommal**, alkalmanként **8-10 fő** részére.

7) Megyei könyvtár területi feladatellátása

7.1 Kötelezpéldány szolgáltatás

A törvényi előírásoknak megfelelően ebben az évben is igyekezett megfelelni a kötelezettségeinek a könyvtár. Az elmaradt kötelezpéldányoknál a megfelelő lépések (felszólítások kiküldése) megtörténtek. A kötelezpéldány-szolgáltatás felügyeletét továbbra is helyismereti csoport végzi.

7.2 ODR tevékenység

Az ODR szolgáltatást továbbra is az olvasószolgálat munkatársai végzik. A megyei hálózati csoport igyekszik szóbeli tájékoztatást nyújtani, valamint folyamatosan felhívni a figyelmet a szolgáltatás használatára. A KSZR rendszeren belüli képzéseknél nagy hangsúlyt fektetünk a szolgáltatás pontos ismertetésére és használatának oktatására.

7.3 Területi ellátó munka

Helyszíni látogatás (**132 nap**) alkalmával azonnali segítséget, tanácsot kaptak a könyvtárosok az aktuális, problémát jelentő feladatok megoldásához (statisztikai jelentések elkészítése, állományellenőrzések lebonyolítása, nyilvántartások egyeztetése, állománykivonások elvégzése, rendszergazdai, számítógép karbantartási feladatok ellátása, könyvtári foglalkozásokhoz, rendezvényekhez előadók kiszervezése, kísérése, könyvtárosnap, új könyvtárosok betanítása, könyv és eszközszállítás, tanfolyamok tartása, fenntartókkal való egyeztetés)

A megyei internetes levelezőlista, telefon, fax, honlap, blog használatával *rendszeres tájékoztatást* kaptak könyvtárosaink rendezvényekről, a szervezéshez szükséges

információkról (könyves ünnepek időpontjai, előadók elérhetősége, tiszteletdíja stb.), pályázati kiírásokról, a szakmai területre vonatkozó jogi szabályozásról. A különböző formában beérkezett kérések, kérdések száma meghaladta az 1400 darabot.

Pályázat és egyéb ajándék címen szerzett folyóiratokat, könyveket, információs kiadványokat juttattunk el a települési könyvtárakba az év folyamán. Többek között a *Tiszatáj*, *Szép Házak* című folyóiratokat, különböző *Európai Unió*s kiadványokat, az Összefogás a könyvtárakért promóciós anyagait, a Szegedi Nemzeti Színház műsorfüzeteit.

A fölőspéldány-jegyzékek begyűjtése szakmai, antikváriummi jóváhagyatása. A 3/1975 KM-PM rendelet alapján a települési könyvtárakban fölősslegessé vált könyvek kivonását és az arról készült jegyzékeket szakmailag jóvá kell hagynia a megyei könyvtárnak. A jelenleg is érvényben lévő rendelet 17 § (2) Az (1) bekezdése alapján a szakmailag jóváhagyott más könyvtárak által nem igényelt fölőssleges dokumentumokat a könyvtár az állami könyvkereskedelemnek megvételre köteles felajánlani. A települési könyvtárak munkájának segítése érdekében a beküldött jegyzékeket mi érvényesítettük az antikváriumnál, hogy ők nem igényelnek a települési könyvtár által kivont könyvekből. A Németh László Városi Könyvtár negyedéves rendszerességgel küldte be ezeket a jegyzékeket érvényesíteni.

A Somogyi-könyvtár állományából kivont könyvek jegyzékét a cs_megyés és a KSZR-es levelező listára feltettük és a megyebeli könyvtárak válogathattak a jegyzékből.

7.4 A kistelepülési könyvtári ellátás megszervezése

- Január, február hónapokban minden szolgáltató helyet és önkormányzatot felkerestünk és egy állapotfelmérő kérdőíven rögzítettük a 2015-ös évben megvalósítandó fejlesztési feladatokat. Továbbiakban ez az anyag jó mankónak bizonyult a szolgáltató helyek költségvetési tervezésének elkészítésénél.
- Kitöltöttük február hónapban a 28 KSZR-es szolgáltató hely statisztikai adatlapját a kultstat.gov.hu oldalon.
- 2015. március 31-ig elkészítettük a minisztérium számára” Beszámoló a Csongrád Megyei Könyvtárellátás szolgáltatásairól és a Csongrád Megyei Könyvtárellátási Szolgáltatás munkaterve” Olvasható: <http://www.sk-szeged.hu/kszr-hirek>
- 2015. május 31-ig minden velünk szerződésben lévő önkormányzatnak postázásra került a „Tájékoztató az előző évben nyújtott szolgáltatásokról c. beszámolónk
- 2015. szeptember 11-én Szentesen, a Csongrád Megyei Közgyűlés kihelyezett ülésén felkérésre Sikaláné Sánta Ildikó, könyvtárunk igazgatóhelyettese tájékoztatást adott a képviselőknek a Csongrád Megyei Könyvtárellátási Szolgáltatási Rendszerünk működéséről, tevékenységéről.
- A KSZR rendszerhez nem tartozó 5000 lélekszám alatti települések fenntartóinak folyamatos tájékoztatást adtunk a rendszerhez való csatlakozás lehetőségéről
- Törlések, állománygondozás és az ezzel járó feladatok elvégzése
- A rendszerhez kapcsolódó települések helyismereti sajtóbibliográfiájának folyamatos szerkesztése, készítése

Dokumentumszolgáltatás: Évi négy alkalommal rendelhettek új könyveket a szolgáltató helyek a beszerzési csoportvezető által összeállított listáról a megadott összeghatárig. A beszerzés és a szolgáltató helyek közötti koordinációt csoportunk végezte. A feldolgozott könyveket negyedévente szállítottuk ki a szolgáltató helyekre. Az időszaki kiadványok

rendelését a folyóirat csoport végezte, tartotta a kapcsolatot a szolgáltató helyekkel. Intézményünknel az a gyakorlat alakult ki, hogy az időszak kiadványokat amennyiben lehetséges volt mindig egy éves előfizetéssel rendeltük meg, összesen a következő évre már előfizettünk. 2016-ra a folyóirat csoport munkatársa Jurkoviczné Kálmán Margit minden egyes szolgáltató helyre megrendelt napi, heti, havi periodikák kardedex lapját egyenként megírta, hogy a szolgáltató helyek munkatársainak már csak a nyilvántartást kelljen intézni.

Az utolsó negyedévi rendelés feldolgozása és kiszállítása még jelenleg zajlik, így pontos adatok később lesznek.

7.5 Nemzetiségi könyvtári ellátás

A Somogyi-könyvtár két féle módon tesz eleget a törvényi kötelezettségének. Egyrészt igyekeznek a megyében lévő könyvtárakat segíteni azokon a településeken is, ahol jelentős számú nemzetiség él. Másrészt, a Somogyi-könyvtár központi épületében található 2007 óta a Nemzetiségi Könyvtár, mely nem csak Szeged, de a megye nemzetiségi lakosainak ellátását szolgálja állományával, különböző programjaival, kapcsolatrendszerével.

7.6 Statisztikai adatszolgáltatás

A Somogyi-könyvtár feladata a megyében működő nyilvános könyvtárak statisztikai adatszolgáltatásának megszervezése. Az Emberi Erőforrások Minisztériumának Statisztikai Főosztálya on-line adatszolgáltatással kéri a könyvtáraktól a statisztikai jelentéseket. Továbbra is a mi feladatunk a statisztikai adatok ellenőrzése és azok feldolgozása. 2014 évre vonatkozóan 2015-ban Csongrád megyéből 87 könyvtár szolgáltatott adatot, 2014-ben önállóan kellett lejelenteni a fiókkönyvtárak adatait.

Az összesített adatokat, valamint az azokból számolt mutatókat a Somogyi-könyvtár honlapján is elérhető TEKE (településeink könyvtári ellátása) tartalmazza: <http://www.sk-szeged.hu/telepuleseink-konyvtari-ellatasa-teke>

8) Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük

8.1 Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása:

	Pénzügyi adatok (ezer Ft-ra kerekítve)	2014. évi tény	2015. évi terv	2015. évi tény	eltérés %-ban 2014-hez képest
Bevétel	Az intézmény működési bevétele	42 277	36 546	37 773	89,35%
	Ebből a könyvtár szolgáltatásaihoz köthető bevétel (nem fenntartótól származó bevételek)	8 273	8 273	8 487	102,58%
	-ebből a késedelmi díjbevétel (forint)	2 750 725	2 750 725	2 863 468	104,10%
	-ebből beiratkozási díjbevétel (forint)	5 522 292	5 522 292	5 623 271	101,83%
	Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz	438 803	423 510	433 149	98,71%
	– ebből fenntartói támogatás	174 835	186 119	180 661	103,33%
	– ebből központi költségvetési támogatás	246 838	229 521	241 013	97,64%
	- ebből kistéleplési	23 900	24 902	24 902	104,19%

	<i>kiegészítő(KSZR) támogatás</i>				
	<i>– ebből pályázati támogatás</i>	17 130	7 870	11 475	66,99%
	<i>– a Pályázati támogatásból EU-támogatás</i>	10 542	3 530	3 530	33,49%
	Egyéb bevétel összesen	17 568	861	861	4,90%
	Bevétel összesen	498 648	460 917	471 783	94,61%
Kiadás	Személyi juttatás	261 886	261 046	258 905	98,86%
	Munkaadókat terhelő összes járulék	67 040	72 402	70 349	104,94%
	Dologi kiadás	146 603	121 619	124 809	85,13%
	Egyéb kiadás	23 119	5 850	15 015	64,95%
	Kiadás összesen	498 648	460 917	469 078	94,07%

8.2 Létszám és bérgazdálkodás

A könyvtár létszáma és bérgazdálkodása az elmúlt évben nem változott. Az intézményi saját bevétel csökkenésének oka: a 2014. évben a magasabb bevételi többlet okozója a 2013. évi EU-s pályázati támogatásnak 2014. évre áthúzódó ÁFA visszaigénylése, mely 2015-ben nem volt akkora mértékű a pályázatok kifutása miatt.

A pályázati támogatásból származó bevételnél az EU-s pályázatok kifutása miatt szintén csökkenés mutatkozik.

A központi költségvetési támogatás az érdekeltségnövelő támogatás hiánya miatt csökkent ilyen mértékben. A fenntartói támogatás nagyrészt a bérkompensáció és közben felmerült kiadásainak fedezetére adott összeg miatt emelkedett. Plusz támogatásként kaptuk meg az étkezési hozzájárulás fedezetét.

9) Partnerség és önkéntesség

Könyvtárunk együttműködik mindazon intézményekkel és szervezetekkel, amelyek kulturális tevékenységet folytatnak. Nagyon fontosnak tartjuk a civil szervezetekkel, helyi kisközösségekkel való kölcsönös együttműködés kialakítását, közös programok szervezését.

Fenntartónkkal, Szeged város **önkormányzatával** együttműködő partneri kapcsolat alakult ki, hiszen kölcsönös kulturális ötletekkel, javaslatokkal kereshetjük meg egymást, hiszen tudjuk jól, hogy egy-egy megvalósult projekttel Szeged kulturális-művészeti életét segítjük.

Szakmai partnereink közül kiemelten fontosnak tartjuk a Szegedi Tudományegyetem Könyvtárával való munkát.

Intézményi partnereink: általános- és középiskolák, zenei- és művészeti iskolák, intézmények (pl.: Szegedi Nemzeti Színház, Belvárosi Mozi, Művelődési házak, Vántus István Társaság, Országos Színháztörténeti Múzeum, Országos Idegennyelvi Könyvtár, OSZK, stb.), kulturális intézmények, szervezetek (Csongrád Megyei Levéltár, Móra Ferenc Múzeum, Nemzetiségek Háza), CSEMETE Egyesület, Vadaspark, Fűvészkert, SZKT, Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara. Kapcsolatban állunk a NAV Dél-alföldi Regionális Adó Főigazgatóságával is.

Több alkalommal volt lehetőségünk a könyv-, könyvtár és irodalom népszerűsítésére az Árkád Bevásárlóközpontban.

A 2015. évben a **British Council** által nyújtott anyagi támogatás megszűnt, a partneri kapcsolatot a közös rendezvények szervezése jelenti. 2015-ben 3 rendezvény volt, ami a GatewayUK Ponthoz kapcsolódott:

- 2015. március 2.: *Study in the UK*

- 2015. március 24.: *Storytelling – angol mesemondóverseny a dél-alföldi régió általános iskolás tanulóinak részvételével.*

- 2015. november 27.: A British Council Sarok és az angol nyelvi forrásgyűjtemény bemutatása.

A **Goethe Intézettel** folytatott partnerség keretében lehetőségünk volt 550 Euro értékben gyarapítani a német nyelvű állományt. A könyvek mellett folyóiratokat is kaptuk a budapesti központ segítségével. 2015. október 2-november 7. közötti felmérésben a következő adatok születtek: a Központi Kölcsonzóból: 94 könyvet kölcsönöztek, 2 újságot és volt 3 referenz kérdésünk. A Gyermekkönyvtárból: 3 DVD-t kölcsönöztek. Kedvelt a német nyelvű folyóiratok kölcsönzése. A Goethe Intézettel való kapcsolattartás Bozsó Katalin feladata.

Közösségi szolgálat

A Somogyi-könyvtárban 2014-óta szervezett formában fogadjuk azokat a diákokat, akik az érettségi bizonyítvány kiadásához szükséges ötven óra közösségi szolgálatot intézményünkben kívánják teljesíteni. A program felelőse és kapcsolattartója a könyvtár részéről Dobosné Brezovszky Anikó.

A közösségi szolgálat alatt **végezhető tevékenységek** (könyvtári végzettséget nem igénylő egyéb könyvtári háttérmunka):

- gyermekrendezvények előkészítésében való közreműködés, a rendezvényeken hoszteszi feladatok elvégzése
- könyvtári rendezvények szervezésének és lebonyolításának segítése (közönségszervezés; látogatók fogadása, kínálása; pakolás)
- szakmai kisegítő munka (raktári rendezés, visszasorolás, programszervezés és programokon való részvétel, elégedettségmérő kérdőívek kitöltésének segítése)
- a könyvtári munka segítése (selejtezési jegyzőkönyvek gépelése, folyóiratok sorrendbe rakása, a hiányok felmérése)

2015-ben 7 középiskolával kötöttünk együttműködési szerződést közösségi szolgálatra.

Az idei évben a már korábban regisztrált jelentkezőkhöz képest összesen **120 új jelentkezőt** fogadtunk, és biztosítottunk számukra feladatokat.

10) Mutatók

Szolgáltatási feladatok

Mutatók	2014. tény	2015. terv	2015. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Heti nyitvatartási órák száma (a könyvtár székhelyén) (óra)	52	52	52	100%
Hétfélig nyitva tartás (óra)	6	6	6	100%
Munkaidőn túli nyitva tartás (óra)	21	21	21	100%
Nyári zárva tartási idő (munkanap)	10	10	10	100%

Mutatók	2014. tény	2015. terv	2015. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Szolgáltatási feladatok – Könyvtárhasználat (KSZR nélkül)				
A tárgyévben a könyvtárat aktívan használók száma (fő)	25.375	26.375	26.224	103%
A könyvtári honlap-látogatások száma (kattintás a honlapra)	31.644.798	31.700.000	41.284.226	130%
A könyvtár honlapja (teljes webhely) hány nyelven érhető el	4	4	3	74%
A könyvtári honlap tartalomfrissítéseinek gyakorisága (alkalom/hónap átlagosan)	63/alkalom	70/alkalom	63/alkalom	100%
A könyvtári honlap tartalomfrissítésének száma összesen	1.200	1.200	1.200	100%
A könyvtár által az Országos Dokumentumellátási Rendszerben szolgáltatott dokumentumok száma	2.483	2.800	4.335	175%
A könyvtárban használható adatbázisok száma	15	15	10	67%
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatások száma (db)	10	10	10	100%
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatásokat igénybe vevő használók száma (fő)	becslés alapján: 190.000	200.000	170.000	89%
A könyvtári OPAC használatának gyakorisága	55.175	66.000	74.511	135%

(használat/év) (kattintás az OPAC-ra)				
Tárgyévben a könyvtár által nyílt hozzáférésű publikációként elérhetővé tett dokumentumok száma	366	400	586	160%
A kölcsönzések száma dokumentumtípusonként	Könyv: 282.721 CD,DVD, kaz.: 1.255 kotta: 871 Folyóirat: 15.104 Video: 96	Könyv: 285.000 CD, DVD, kaz.: 1.300 kotta: 900 Folyóirat: 15.200 Video: 100	Könyv: 278.474 CD, DVD, kaz.: 4.646 kotta: 801 Folyóirat: 16.677 Video: 9 Dia: 818	98% 370% 92% 110% 9%
Irodalomkutatások, témafigyelések száma	102	120	137	134%
A megyei könyvtár által nyújtott, dokumentált szakmai (megyei, illetve országos szintű) tanácsadások száma	12	12	4	33%
Fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő IKT eszközök száma	5	5	7	140%
Fogyatékossgal élők számára akadálymentes szolgáltatások száma	14	15	15	107%
A könyvtár által szervezett olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértés fejlesztését támogató nem formális képzések száma	383	200	585	153%
A könyvtár által szervezett olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértés fejlesztését támogató nem formális képzéseken résztvevők száma	8.927	4.000	12.566	141%
A könyvtár által szervezett digitális kompetenciafejlesztési, információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzések száma	28	30	24	86%
A könyvtár által szervezett digitális kompetenciafejlesztési, információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzéseken résztvevők száma	375	400	365	97%
A könyvtár által szervezett akkreditált képzések, továbbképzések száma	14	18	1	7%

A könyvtár által szervezett akkreditált képzéseken, továbbképzéseken résztvevők száma	603	750	19	3%
A könyvtár által szervezett könyvtárhasználati foglalkozások száma	120	140	107	89%
A könyvtár által szervezett könyvtárhasználati foglalkozásokon résztvevők száma	2.516	2.700	2.255	90%
A könyvtár által szervezett hátrányos helyzetűeket, romákat célzó, a társadalmi együttélést erősítő, diszkrimináció-ellenes, szemléletformáló, toleranciára nevelő és multikulturális programok száma	50	70	12	24%
A könyvtár által szervezett hátrányos helyzetűeket, romákat célzó, a társadalmi együttélést erősítő, diszkrimináció-ellenes, szemléletformáló, toleranciára nevelő és multikulturális programokon résztvevők száma	450	600	240	53%
A könyvtár által szervezett nemzetiségi közösségi identitást erősítő programok száma	10	12	5	50%
A könyvtár által szervezett nemzetiségi közösségi identitást erősítő programokon résztvevők száma	540	600	125	23%
A könyvtár által szervezett fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő képzések, programok száma	0	2	54	
A könyvtár által szervezett fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő képzéseken, programokon résztvevők száma	0	40	1.264	
A könyvtár által a nyugdíjas korosztály számára szervezett programokon, képzéseken résztvevők száma,	1.054	1.200	4.433	421%
A könyvtár által a nyugdíjas korosztály számára szervezett programok, képzések száma,	72	80	665	923%

A könyvtár oktatást, képzést, könyvtári tevékenységeket támogató kiadványainak száma	7	11	12	171%
Saját könyvtári hírlevél megjelenésének száma	43	52	16	37%
A könyvtár megjelenésének száma a médiában			6.400	
A használói elégedettség-mérések száma, a válaszadó használók száma/alkalom (átlag)	4	8	1	25%
A használói elégedettség-mérések során a válaszadó használók száma/alkalom (átlag)	70/alkalom	300/alkalom	185/alkalom	264%
A megyei könyvtár koordinációjával minősítésre készülő települési könyvtárak száma	0	0	0	
Az iskolai közösségi szolgálatot a könyvtárban teljesítők száma	33	50	155	470%
Az iskolai közösségi szolgálat fogadására a köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma	2	4	7	350%
A könyvtárban foglalkoztatott önkéntesek száma	0	4	4	100%
A könyvtárral írásos együttműködést kötő civil, határon túli, vállalkozói, stb. partnerek száma	5	10	30	600%
A megyei könyvtár szakember-ellátottsága (könyvtárosok száma/megye lakosságának száma)	0,00021	0,00021	0,00021	100%
A megyei könyvtár olvasói hozzáférést biztosító számítógéppel való ellátottsága (számítógépek száma/a megyeszékhely lakosságának száma)	0,000147	0,000171	0,00035	238%
A megyei könyvtár által biztosított nemzetiségi dokumentumok száma	6.419	6.500	6.429	100%
A megyei könyvtár által a kistépülési önkormányzattal kötött megállapodások számának aránya (a megyében lévő kistépülések száma/megállapodást kötött	56%	58%	58%	104%

települések száma)				
A megyei könyvtár által beszerzett művek iránti érdeklődés (a beszerzett dokumentumok kikölcsönzésének aránya, kölcsönzési átlag, adott dokumentum kikölcsönzésének száma)			kölcsönzési átlag: 13 db	

Beszerzett források

Mutatók	2014. évi tény	2015. évi terv	2015. évi tény	Változás 2014-2015 (%)
Költségvetés	25.836.000	20.350.000	30.756.000	119%
Érdekeltségnövelő támogatás	7 390 000	0	0	
ODR támogatás dokumentumok beszerzésére	1 050 000	1.300.000	1.208.000	115%
Egyéb	230 000	210.000	13.000	6%
Források összesen	34.506.000	21.860.000	31.977.000	93%
Ajándék, kötelezpéldány értéke	15.465.668	12.000.000	8.297.607	54%
Összesen	49.971.668	33.860.000	40.274.607	81%

Gyűjteményfejlesztés

Mutatók	2014. tény	2015. terv	2015. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Gyarapításra fordított összeg (Ft)	32.496.609	33.000.000	31.977.000	98%
ebből folyóirat (Ft)	5.344.259	5.345.000	6.933.452	130%
ebből CD/DVD/elektronikus dokumentum (Ft)	915.147	916.000	1.684.983	184%
A könyvtári állomány éves gyarapodása dokumentumtípusonként (db és méter)	Könyv: 18.869 db (250m) Nem hagyományos dok.: 2.018 db (2 m)	Könyv: 19.000 db Nem hagyományos dok.: 2.100 db	Könyv: 15.746 db + folyóirat: 1.055 db (240m) Nem hagyományos dok.: 2.812 db (3 m)	83% 139%
A gyűjteményből apasztott dokumentumok száma dokumentumtípusonként	20.904 könyv	25.000 könyv	15.328 könyv	73%
Kötelezpéldányként kapott és	1.093	1.200	735	67%

nyilvántartásba vett dokumentumok száma (db)				
Gyermekkönyvtárba/részlegbe bekerült dokumentumok száma (db)	5.898	6.000	6.263	106%
Helytörténeti gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	1.352	1.400	1.973	146%
Nemzetiségi gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	39	50	10	26%
Zenei gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	296	320	307	104%
A megyei könyvtár esetében a tárgyévben beszerzett egy lakosra jutó könyvtári dokumentumok száma (dokumentumok száma/megye lakossága)	0,053	0,054	900.000/420.000 (2)	404%

Gyűjteményfeltárás

Mutatók	2014. tény	2015. terv	2015. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma	53.886	55.000	22.832	42%
Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma	48.926	50.000	19.259	39%
Országos gyűjtőkörű cikkadatbázisba betöltött rekordok száma	0	0	0	
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	0,25	0,25	0,25	100%
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama napokban kifejezve (átlagosan)	5	5	5	100%
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)	85%	90%	85%	100%

Tudományos kutatás

Mutatók	2014. tény	2015. terv	2015. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Kutatómunka éves időalapja (munkaóra/év)	742 óra/év	800 óra/év	750 óra/év	101%
Tudományos kutatások száma	8	8	15	188%
A könyvtár összes publikációinak száma és ebből a könyvtár szakemberei által készített, nyomtatott vagy elektronikus formában megjelent publikációk száma	30	32	40	133%
Idegen nyelvű publikációk száma	0	0	0	
Nemzetiségi nyelvű kiadványok, publikációk száma	0	0	0	
A könyvtár által kiadott kiadványok száma	16	19	16	100%
A könyvtár szakemberei által tartott előadások száma	22	30	90	409%
A könyvtár szakemberei által elvégzett szakértői tevékenységek száma	2	4	12	600%
A könyvtár által szervezett konferenciák száma	2	4	2	100%
A könyvtár által szervezett konferenciákon részvevők száma	350	700	250	71%
A könyvtár szakembereinek konferencián való részvételének száma	18	22	56	311%
A képzésben, továbbképzésen részt vett dolgozók száma	486	500	120	25%

Rendezvény, kiállítás

Mutatók	2014. tény	2015. évi terv	2015. évi tény	Változás %- ban az előző évhez képest
A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi programok, rendezvények száma összesen	770	800	1.677	218%
A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi programok, rendezvényeken résztvevők száma	65.085	70.000	100.603	155%
Tárgyévben szervezett konferenciák száma	2	4	2	100%
Tárgyévben szervezett konferenciákon résztvevők száma	350	700	250	71%
A könyvtárban szervezett időszak kiállítások száma	254	255	253	100%
A könyvtárban szervezett időszak kiállítások látogatóinak száma	22.277	23.000	63.302	284%
Tárgyévben a családok számára meghirdetett rendezvények száma	157	170	264	168%
Tárgyévben a családok számára meghirdetett rendezvényeken résztvevők száma	3.045	3.100	7.293	240%
A megyei könyvtár esetében az általa ellátott kistételepeken szervezett rendezvények száma	54	57	120	222%
A megyei könyvtár esetében az általa ellátott kistételepeken szervezett rendezvényeken résztvevők száma	1.916	2.350	1.800	94%
Egyéb rendezvényeken résztvevők száma	2.500	3.000	6.503	260%

Állományvédelem

Mutatók	2014. tény	2015. terv	2015. évi tény	változás %- ban előző évhez képest
Állományvédelem				
Tárgyévben fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás, savtalanítás vagy egyéb aktív állományvédelmi intézkedésben részesült dokumentumok száma	2.269	3.000	3.314	146%
Muzeális dokumentumok száma	34.000	34.000	34.000	100%
Restaurált muzeális dokumentumok száma	14.000	14.000	14.000	100%
Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	1.112	1.300	1.256	113%
Biztonsági jellel ellátott dokumentumok száma	84.600	88.000	89.600	106%
A könyvtári dokumentumok állagának védelmét szolgáló gépek száma	16	18	20	125%

Dátum: 2016.február 22.

Páló Mihály
 aláírás
 könyvtárigazgató

11) Jövőkép, Küldetésnyilatkozat

ADAPTÍV KÖNYVTÁR

A Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár
szakmai programja
2016-2020.

Jövőkép

Otthon a könyvtárban – könyvtár az otthonokban

A Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár közszolgáltatásai által tértől, időtől, függetlenül a társadalom valamennyi rétege számára egyenlő eséllyel biztosítja gyűjteményét és korszerű szolgáltatásait valós és virtuális térben egyaránt.

Látogatóit barátságos, inspiráló környezet fogadja, ahol a dokumentumokhoz és információkhoz való hozzáférést szakmailag felkészült, empatikus, udvarias munkatársak és a legkorszerűbb technikai eszközökkel elérhető adatbázisok segítik.

A könyvtár közösségformáló, közösségépítő tevékenysége által a társadalmi kohéziót erősíti, tevékenységével támogatja az ismeretszerzést és a kompetenciák fejlesztését.

A társadalmi és gazdasági fejlődés tudásbázisaként segíti az egyéni érvényesüléshez szükséges tudás megszerzését és a társadalmi beilleszkedést.

Küldetésnyilatkozat

A Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár, mint települési, megyei, és országos feladatokat ellátó nyilvános könyvtár küldetésének tekinti, hogy az elérhető legmagasabb minőségben hozzáférhetővé tegye a több mint 130 éves múltja alatt felhalmozott kulturális kincseket, biztosítsa az információhoz és a tudáshoz való szabad, korlátozások nélküli hozzáférést.

Települési könyvtárként:

- elősegítjük Szeged és Csongrád megye gazdasági, természeti, történelmi, társadalmi és kulturális értékeinek kutatását és bemutatását, gyűjtjük és feltárjuk a helyi értékeket,
- kiemelt figyelmet fordítunk muzeális értékű gyűjteményrészeink gondozására,
- korszerű technikai eszközökön alapuló és a felhasználói igényekre rugalmasan reagáló szolgáltatásokat kínálunk,
- segítjük a formális, nem formális, informális, és az élethosszig tartó tanulásba való bekapcsolódást,
- a gyermekek olvasóvá nevelésével segítjük a kompetenciafejlesztést, a tanulási nehézségek leküzdését,

- a hátrányos helyzetűek és fogyatékkal élők kiemelt támogatásával biztosítjuk az információs esélyegyenlőséget,
- közösségi terek biztosításával segítjük a helyi kisközösségek működését.

Megyei könyvtárként:

- partnerközpontú szellemben szervezzük hazai és határon túli kapcsolatainkat,
- ellátjuk szakmai oktatási feladatainkat,
- szervezzük és megvalósítjuk a megyében dolgozó könyvtárosok képzését, továbbképzését, tapasztalatcseréjét,
- a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működtetésével biztosítjuk a megye kisebb településein a minőségi könyvtári szolgáltatást,
- Csongrád megye valamennyi könyvtárában segítjük a minőségszemléletű könyvtári ellátás biztosítását.

Országos feladatként:

- szolgáltató könyvtárként kiemelkedő helyet foglalunk el az Országos Dokumentumellátási Rendszer működésében,
- másodfokú tudományos könyvtárként (kiemelkedő gyűjteményünkkel) részt veszünk az országos kutatásokban és a könyvtárak közötti dokumentumcserében,
- gyűjtjük és szolgáltatjuk a magyarságra vonatkozó külföldi hungarikára, kiemelten az amerikai magyarságra vonatkozó dokumentumokat, tárgyi emlékeket, információkat.